

310675

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 10.

సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ ఆగష్టు నెల 30-వ తేది గురువారము
ఈ ధి రో గ్లా రి నా మ పం వ త్స ర ము, శ్రావణమాస బహుళ చవతి ర.

No 128

సంచిక ౧౨౮

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు పునమయినమందు

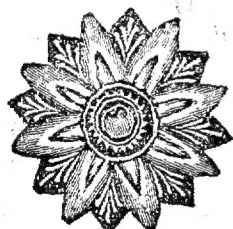
చక్కని డబ్బీ తో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని పొందినది. అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతకట్టమాదివిగల మాయమందుగాదు. నకలుమందులవలన మోసముగలుగను. కంచభాషచీటిని చూచి కొనిన మోసములు అగదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతివలన శతమునందంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 కంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మాకు స్వల్పవస్తువు లేక గొప్పవస్తువు అను వ్యత్యాసమేలేదు.

సామాన్యాల సౌకర్యార్థమై చిన్నముపులుకూడ విక్రీలి అందముగాను,
దృఢముగాను తయారుచేసి అమ్మకమునకు సిద్ధం నుంచియున్నాము

సామంతిబిళ్ల 1/2 సవస్తురదిన
మజారిలో సహా
రూ 12-0-0
1/4 సవరందిమజారిలో సహా
రూ 8 0-0

1/2 వరహావెత్తులో తయార
గును. మజారిమాత్రము
రూ 4-0-0

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,
నగలవర్తకులు నెం. 25 చెనాబజారుగోడ్డు, మద్రాసు.

1842 (3)

లోకమయహర కస్తూరిమాత్రాలు

పిన్నలు మొదలు వయసైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినది. 594

250-300 మాత్రాలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0

500 మీ లోకమయ కస్తూరిమాత్రాలుగల సీసా తెలిపినన్ని గుణములుగలవు దయచేసి తక్షణం కి బుద్ధును
కంపుడు. ఎం. మెకయ్య, తాలూకా శివమొహ్లా గురువాల, గుంటూరుజిల్లా.

500 మీ లోకమయ కస్తూరిమాత్రాలు అందరును కృత్యము లేక వాడవచ్చును. ముఖ్యముగా తాంబూలముతో
జాడిన మలబద్ధము ఎంతకాలము నుండియున్నను మాయమగును. తక్షణమే కి బుద్ధును కంపుడు

ఎన్. పార్థసారథి ఆయ్యంగారు, ఏజెంటు, బ్రెస్టు అందు కో నైదాపుము.

బాల సుఖోదయ ఇది బిడ్డలకు కల్పకరువు. శ్రేష్ఠమైన మూలికలనుండి కాస్త్రీక్రమంగా తయారుచేయబడి
నది తల్లికత్తి, ఒకరి తమండులు, భేనులు, జురుపులు, తీట, చిక్కిపోవుట, నిద్రలేమి, మలబద్ధము మొదలగు
వాటిని పోగొట్టి మంచినుకము పుష్టినిచ్చును, 20 దినములకు సరిపోవు ఔషధము బుడ్డి 1-కి ధర 0-12-0

507 మీ కస్తూరిమాత్రాలు నిజముగా అన్ని వ్యాధులకును మంచి గుణమిచ్చినది. 12 బుడ్ల కంపెనీనెను.
క మెటరాపు దేశపాండి టైర్ కాక్ డక్కా ట్రెస్సు బ్రహ్మపూరు, గుల్బర్గా.

(కాంచీ:— నెం 831, తంబుశెట్టిపేటి, మదరాసు, కాంచీనుండి ౨. పిల కంపెనీదవు.

సాళ్యపు వెంకటాచల వండితులు శ్రీ శివారాఘవ వైద్యశాల మొసూరు. (2)

హిందీ హాకెటు డిక్షనరీ

హిందీ నేర్చుకొనుట కిది ఒక్కటే చాలును
వెల ౧ రూపాయ పోస్టేజీవేరే. మొత్తంగా కొంటే హాల్లోడు
కు కమిషన్. త్వరపడండి. పం. ఆదినారాయణశాస్త్రి,
అన్ని సాపుల్లో దొరుకును. ఆగ్నేయం శ్రీ పి. కె. చంద్రాను.

వెంకటేశ్వరకంపెనీ,

గుంటూరు

శ్రీబలిశేఖర్ లక్ష్మీకాంత కవిరచిత

సత్యహాకెట్రీము (ప్రకృతహాటకము)	1-2-0
సాత్రాజిత్ము (శృంగారకము)	1-0-0
బుద్ధిమతీవిలాసము (కవిజానము)	1-0-0
శివానందలహరి (ఆర్థము, కవ్యములు)	1-0-0
సంపూర్ణ రామాయణము	1-4-0
సంపూర్ణోత్తరరామాయణము	1-4-0
సతీకులసి (పత్రికాకాటకము)	1-4-0
సువర్ణసౌర (Spoiled by drink)	1-0-0
గురుశీలేని (పత్రికాకాటకము)	0-12-0
అనసూయ (కథిరకాటకము)	0-12-0
రసపుష్పకదనము (కథిరకాటకము)	1-0-0

ఇతర గ్రంథములన్ని దొరకును. ఆర్డరునుబట్టి కమిషన్ ను వర్తకులకు మంచి కమిషన్.

వృత్తాంతలేఖలు

బందరు

(స్వకీయవిలేఖరినుండి)

మారతాళము

ఆగష్టు 27:—కెనియా భారతీయులకు జరిగిన అకరూప మునకు భారతీయుల బందరును నేకగ్రీవముగ ఆగష్టు 27 న తేదీన మారతాళమును జేయవలయునని కోరుటచే మాపురందును మారతాళమును పూర్తిగ జరుపుటకై పయనము జరిగినది. మూర్ఖ కృష్ణకాంగ్రెస్ సంఘము కార్యదర్శు లిద్దరి సంతకముల కిందను తెనియానమస్యను గరించి కర పత్రములను పంపివేట్టిరి. కేనివారము సాయంకాలమును, నిన్నటి సాయంకాలమును కూడ తిరిగి చూపవలయు బహిరంగసభలు జరిగినవి. చెడుతువాడ నరసింహను పంపించువారును, రాజా రావుగారును ఉపవ్యసించిరి. ఈ విషయం బహుళలోని చాల కొట్టు కట్టికేడిరి.

పామ్యరు తిలక్ జాతీయపాఠశాల

(స్వకీయవిలేఖరినుండి)

గాంధీమహాత్ముని అపూర్వ ప్రబోధములను కేతమానం జంక్షన్ బయలుదేరిన జాతీయ పాఠశాలలు ఆనేకములుగలవు. పామ్యరు బందరు కట్టజమునకు నుమారు 15, 16 మైళ్ల దూరము నున్నది. ఇందు 1921 వ సంవత్సరమునందు జాతీయ పాఠశాలను స్థాపించిరి. పురపంచము లగు గడియారం సాంబశ్యగారు ఖావా అనుకుల్లాపాపేయి మొదలుగారి ఆదరణవలన ఈ పాఠశాల విజిదిజాభివృద్ధిచుచున్నది. ఇందు నుమారు 60 మంది పిల్లలును 6 క్లాసులుగలవు. ప్రస్తుతము చొ. జ్యోతిష్ గారు ప్రధానోపాధ్యాయులుగను, తదితర గణకరు ఉపాధ్యాయులుగను పనిచేయుచున్నారు. ఆనుకుల్లాపాపేయిగారు మూలము కట్టు కొనుటకై వారి కెద్దయిల్లకు యిచ్చియుండిరి. సాంబశ్యగారు ఈ స్కూలును కైకటరీగానుండి పనిచేయుచున్నారు. జాతీయ పాఠశాలలకు ముఖ్యమగు కట్టజమునకుఁ బ్రేమ కృత్తికి తోడుగ కృతసాను రాత్రియును యిందు నేర్పుచున్నారు. నడకయు, తిండి నేర కొలిచి దినములలో ప్రవేశ పెట్టవలయునని వీరికి కోరికగలదు. ఇట్టి విద్యాలయములు వృద్ధి జేసి గ్రామవాసుల పురోభివృద్ధికి కారణభూతము లగుగాక!

పార్వతీపురం

(ఒకవిలేఖరినుండి)

కెన్యా మారతాళము

ఆగష్టు 27 తేదీ ఈపురమున సంపూర్ణ మారతాళము జరిగినది. కట్టజములో రుకాణము లన్నియును ఉదయము నుండియు చూడబడుచున్నది. కాంగ్రెసు అవ్యవహార విషయమై సభ్యులను చేర్చుటకును నిరాశముల ప్రాసించే యుటకును శ్రీయోతులు బులను సాంబమూర్తి, వందపాక రంగారావుగారును, పామ్యరుడి సత్యవారాణిగారును, గాడి వెంకట బలరామదాసుగారును ఉదయము దశాచేసిరి. వారుకు లను ఉదయమున పురదేవుల మేళతాళములతో ఊరేగించిరి.

ఉదయమున అచ్యుత సంకుభ్యులను చేర్చిరి. సాయంత్ర ము జుక్కాభస్వామి మంట్రముగద్ద పురము బహిరంగసభ జరిగెను. శ్రీయోతులను, కోదండరామస్వామిగారిని శ్రీయోతుల గరికి పాటి నుండరం పంతులుగారు సభవారి కరవు. అభ్యక్షులుగా నుండుదలకొరికి. శ్రీయోతు వారుపూడి సత్యవారాణిగారు కెన్యాభారతీయుల దుస్థితిగూర్చి వివరముగా నువ్వసించిరి. శ్రీయోతు రంగారావుగారును వై సమస్యను స్వరాజ్యము కల్గిన తీర్పులను వివరించుచు ఉపవ్యసించిరి.

శ్రీయోతు బులను సాంబమూర్తిగారు ఉద్యమ తీర్పులను పూర్తిగా వివరించుచు కాకిచాడలో జరుగు మహాసభా హాస్యము వివరము సహాయము చేయవలసినదని కోరిరి. అభ్యక్షులు జల్లారపుల వారికోర్కె నెరవేర్చవలసినదని కోరుచు, వారికి నందనములొప్పించిరి. కెన్యాభారతీయుల విషయమై తీర్మానము చేయబడినది.

వై సభక, కెంద్రవారి కుటుంబములో గాంధీమహాత్మునికి నుమారు గట్టుటచే ఆరోగ్యముగలిన ఒక యువకుని తిరపున వైద్యముతెచ్చి మహాత్మునకు వారు సమర్పించిరి. నగర సకీర్తనతో కార్యక్రమము ముగిసెను.

నెల్లూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

గంపలగూడెం కుమారరాజుగారు

నిన్నటిదిని గంపలగూడెం కుమారరాజుగారు ఈ గ్రామమునకు వచ్చేసియుండిరి. పురమండలమున సాయంకాలము శ్రీయోతు తూములూరు శివరామయ్యగారి అధ్యక్షత కింద నొక బహిరంగసభలో శ్రీ కుమారరాజుగారు "హాలీ కత్తులు కాంగ్రెసు కి" యను విషయమును గూర్చి చెందు ఘటలకాలము గంభీరపద్యమును జేసిరి. పాటకజనముయొక్క కత్తులు లను విపులముగ వివరించుచు, ప్రపంచమున కార్ధారభూతిను యిం యీ పాటకజనమువల్ల సానుభూతి మామక, వారి కత్తు పరంపరలకు లోనగునట్లుచేయుట మిగుల నీచమైనదని చెప్పిరి. హాలీయందు విశేషభాగము అప్పుకృత బోగొట్టుటయే నిన్ను జాత్యుద్ధరణముగను. నిన్ను జాత్యుద్ధరణమే స్వరాజ్యము.

యంగ్లత శాలాధికారులు - ధనికులు

"యంగ్లత శాలాధికారులు హాలీ వెంకటయో బాధించుచున్నారు. వారిచే దినమునకు 10 ఘంటలకాలము పని చేయించుకొనుచు, లాభముకెల్ల తామే పుచ్చుకొనుచు వారికి తగినంత హాలీ నొసంగుటలేదు. ఎవరికన్నచే ధనికుడును బ్లాజో, అట్టి పాటకజనమునకే ధనికుడు, యంగ్లత శాలాధికారి, మిలల నీచముగ ప్రకర్తించుచున్నారు. స్వరాజ్యమునకైన న, స్వాతంత్ర్యమునకైనను పాటకజనముయొక్క కత్తులు నివారణచేయవలెను. వారికి తగునగుతు లన్నియు ధనికులు యజమానులు ఏర్పాటుపరచుదును. యంగ్లత శాలాధికారులు తమ లాభములో నగము తాము పుచ్చుకొని మిగత నగము హాలీకి కొనగలెలయును.

ఈ వసుంధరారేలము మానవునికోరకై భగవంతునిచే నిర్మింపబడినది. కాని ధనికులకొక కే కాదు. ధనికులు భూములను తయై తామే ఆక్రమించుకొని దీలవల పాటకజనమునకు పాలేమలను మిగులువ పెట్టుచుండును. అట్లుచేయక శ్రమింపవలసికే తమ గృహముల నిర్మించుకొనుటకు వలయు ప్రదేశము నొసంగి, ఆకల మిగిలిన స్థలమును గ్రామస్థులందరు సమముగా అనుభవించవలెను. పాటకజనము యొక్క ఆరోగ్యమును కూడ తమ యజమానులగు ధనికులు కాపాడుచుండ వలయును. విక్రంతిలేక వారి చేతిచేయించుచో వారి ఆత్మదాయము నశించిపోవును. నగము ఆత్మదాయముగను, వారి ఆరోగ్యము చెడినట్లయితే, వారికి పశుభయము మార్గముల బోధించుచు, వారిని ఉత్తీర్ణికి కొనిరావలయును. అప్పుకృతకూడ తొలగింపవలయును. కాంగ్రెసువారు కొంత ధనము అప్పుకృతా నివారణముకై ప్రత్యేకించియున్నారు. ఇప్పటికిని హాలీయెడ కాంగ్రెసువారు నిరాదరణయే చూపుచున్నారు. కాంగ్రెసునందలి హాలీ విషయము చేసిన తీర్మాన ములలో వెట్టివో స్వరాజ్యము కలకలాపుటయు.

శాసన సభలు

శాసనసభలలో ప్రతిష్ఠంభము చేసెనెమని సహాయునిరాకరణము పూనక మనుటయు కట్టి భ్రాంతియని తెలపవలయును. దాసుగారు పెద్దలు. వారి త్యాగ మహిమను కాని శాసనసభల విషయమున మాత్రము భేదాభిప్రాయము కలిగియున్నది. శాసనసభల బహిష్కారము తేన్నువో సహాయ నిరాకరణ నశించిపోవును. దాసుగారు ప్రతిష్ఠంభము చేసిన కొంత మేలు రావచ్చుగాని వాని కాకి చింబో సంపూర్ణ స్వరాజ్యము మామకును.

అంత శ్రీయోతులు వెన్నెలకంటిరాఘవయ్య కె. శ్రీనివాసగారు కూడ నిన్ను జాత్యుద్ధరణకు మార్గము నూరించుచు (వైద్యసహాయము, విద్యాభివృద్ధి, నేరపాఠశాలలు, మున్నగునవి) వాటికెల్లను కాంగ్రెసువారు రమణనం దునిచివో కాంగ్రెసు ఉద్యమముకూడ అభివృద్ధిజేయవలసినదని నడిపిరి. అభ్యక్షులపద్యములో 8-30 ఘంటల సభయగిసెను.

మొహరం పండుగలు

ఈపురమున ప్రతివత్సరమును మొహరందినములలో మహామృదీయులయందు కొట్టుటజరుగుచు నే యుండును. మామూలు ప్రకారము ఈవత్సరమున కొంత కొట్టుట జరిగినది. కాని మలు వాటికి అంతయు సమసిపోయినది.

హిందూమహామృదీయ సభ్యుల

మొహరంపండుగ కడపటిదినమున హిందువులు, వర్తకులు దురాజములమూసి, పిర్లతోకూడ యేటిదగ్గలకు వెళ్లి, అచ్చట

కైకలూరు

(స్వకీయ విలేఖరి)

కాలమానము

ఆగష్టు 28:—విపరీతమైన ఎండలు కాయుచున్నవి. వర్షపు జల్లులైనను తేవు. వస్యములు లేటగాలేవు. కాలవలెంటు నీకు బాగుగావచ్చుచున్నది. కాని వర్షములు లేక పోవుటకొక కాలువ చివర గ్రామములు బొత్తిగా సాగుకాలేదు.

కోఆపరేటివ్ యూనియను

ఈ నెల 15 వ తేదీని యూనియను మహాజనసభ జరిగినది. 1928-24 సంవత్సరమునకు యూనియను డైరెక్టర్ల ఎన్నిక జరిగినది. 1 గుడిపాటి సూర్యవారాణిగారు 2 ఉప్పలూరి మూర్తారాజుగారు 3 బందా వెంకట నుబ్రహ్మణ్యంగారు 4 అద్దేపల్లి సత్యవారాణిగారు 5 తేర అబ్రహంగారు ఎన్నుకొనబడిరి. 16 వ తేదీన కైకలూరులోని సర్కారు ఉద్యోగులలో ఆనకటిపు సంఘము యొక్క మహాజనసభ జరిగినది. సంఘమున తొలి తొలిపరేటివ్ యూనియనులో చేర్చుటకు తీర్మానము చేయబడినది. సంఘమును పునర్నిర్మాణమును చేసి స్పృహిచేయుటకై సభ్యులు ఆకలించిరి.

హసరీ ఆసిష్టాంటు రిజిస్ట్రారు, మ-రా-శ్రీ కంపెన్ల కాగ్రహమము నాయకుగారు ఈతాలాకాలోని కోఆపరేటివు సొసైటీను ఈభిచేయుచు సంచారము చేయుచున్నారు. 22 వ తేదీని కోరుకొల్లు, సానారునకరము సంఘములను ఈభిచేసినారు.

స్కూల్ డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరు

ఈచేరి స్కూల్ డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరు మ-రా-శ్రీ వెండ్రూడి రామమూర్తి పంతులుగారు రాజమహేంద్రవరము లోని ప్రైయింగు స్కూలులో వపాధ్యాయులుగా బదిలీచేయబడిరి. వీరి స్థానమునకు మ-రా-శ్రీ మరుమదూరి మంగరాజుగారు నియమింపబడిరి.

తహస్సీలు దారు

ఈ తాలూకా తహస్సీలుదారు యస్. గణపతిఅయ్యర్ అరకల్ గారు వెల్లినవనప తాడిమర్ల రామయ్యపంతులుగారు వచ్చినారు. వీరివచ్చి రాదాపుగా చెందు నెలలైనది. ఇప్పుడు వీరిని బదిలీచేసిరి. వీరి స్థానమునకు నందిగామనుండి మ-రా-శ్రీ బారు కృష్ణారావుగారిని నియమించిరి.

తాలూకా బోర్డు

ఎన్నిక తాలూకాబోర్డున కిదియే ప్రధమసంవత్సరము. పని ప్రారంభమై దాదాపుగా 5 నెలలైనవి. వెనెడెంటు ఎలక్షను మీటింగుగాక చెందు మీటింగులు మాత్రమే చేయబడినవి. అందులో నొకటి ఆయ్యవారి రకరకము గ్రామముగా జరుపబడినది. నామినేటుచేయబడిన మొదట యుల్ల వీరాస్వామిగారు (పంచములు) మొదలు పదవిక రాజీనీతుగా వారి మేనల్లుడు వద్దిరాల నుబ్బారావుగారిని తిరిగి నామినేటు చేయబడినది. ఈబోర్డుగారు ప్రైయింగు కాని ఉపాధ్యాయులకు నె 1 కు 12 లు జీతమును రకలు అలవెప్పును, మొత్తము రు 16 లును, ప్రైయింగు ఆయిన ఉపాధ్యాయులకు నె 1-కి రు 15 లు జీతమును రు 4 లు అలవెప్పును మొత్తము రు 19 లును ఇచ్చుటకు తీర్మానముచేసి ఆదేశించి అల విడిచినారు. గ్రామములలోని బ్లిక్ స్థలములలోని అక్రమణలను గూర్చి కేంద్రహిందువులను బోర్డురాజుడి అభివృద్ధిని గూర్చి అనేకప్రయత్నములను చేయుచున్నారు.

ఇరిగేషను బోర్డు

కృష్ణాదిల్లా ఇరిగేషనుబోర్డులోని 5 గురు మొబర్లలోను మారతాలాకాబోర్డు మొదలగును, పంచములను అతి వద్దిరాల నుబ్బారావుగా కొలిరు. ఈ తాలూకానుండి ప్రత్యేకముగా, ఇరిగేషను బోర్డులో నొకరుండుట అవసరము. శుభిమానకము. అనేక విధముల ఇరిగేషను అభివృద్ధికలగినన ఈ తాలూకాకు ఇరిగేషను బోర్డువారును మొదలగును ఏమిచేసెనకో చూడవలసి యున్నది.

అవి నీళ్లలోపడువలకు వచ్చుట నేయుండి న అల మహాత్ముడితో తోకలిసి యిండ్లకు వచ్చిరి. చివరగనుదినమున పిర్ల ఉత్సవము జరుగుచుండగా, హిందువులు, వర్తకులు, పిర్ల సయివేద్యములను మారకుల నొసగిరి. ఇవిభముగ హిందూమహామృదీయ మైత్రి బలము కలుగుచున్నది.

కాకినాడ

(ఒక విలేఖరినుండి)

పురపాలక సంఘము

ఆంధ్రు 27:—మా కట్టణ పారిశుధ్య సంఘమునందు 5, 6, 7, 9, 10, 13, 16, 28 వార్డుల స్థానముల రాబోవు 1 టక నమంబరతో పాటు జరుగుచున్నది.

మ-రా-శ్రీ ఇరుక్కులపాడు చిన నుబ్రహ్మణ్యం శర్మ గారు వదియవార్డు సభ్యత్వమున కభ్యర్థిగా యొందెదమని ప్రయత్నించిరి.

శాసనసభ

మ-రా-శ్రీ శివాన్ బహదూరు కొమ్మిరెడ్డి న్యాయ శాఖాధ్యక్షుని నాయకుగారు, ఎమ్ ఎల్. సి. మాకట్టణ మునుండి ఎన్నికకావలసిన శాసనసభ్యత్వమున కభ్యర్థిగా తిరిగి యొందెదమని ప్రయత్నించిరి.

ఉత్తరజిల్లాల స్థానిక సంఘముల సభ

గంటాం, విశాఖపట్టణం, గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, తెలంగాణ జిల్లాలలోని ప్రతి స్థానిక సంఘమునూడి మువ్వరు డెలిగేట్లును సదరుసభకు ఎన్నుకొనవలసియున్నది. ప్రతి తాలూకా బోర్డులోయూ అన్ని యూనియను బోర్డులలోనూ, ఒక్క డెలిగేట్లును పాఠశాల పిల్లల చేతులనెత్తును.

గడత డెలిగేట్లు పేర్లను, సభయందు ప్రవేశపెట్టవలసిన హాజరులను కూడ ఈ ఆదేశజిల్లాలయం దున్న ప్రతి మునిసిపాలిటీ జిల్లాబోర్డు, తాలూకాబోర్డు, యూనియనుబోర్డువారల్లందరూ సెప్టెంబరు 30 వ తేదీలోపుగా కార్యదర్శియైన మ-రా-శ్రీ గారికి వేంకటాద్రి వి. సి. వి. ఎల్. గారి పేరుకు పంపించవలెను.

రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డు "విభజన" సమస్య

31-8-28 నాడు జరుగు గోదావరి జిల్లాబోర్డు మీటింగునం దీ మొదటి హాజరునందు సదరు తాలూకాబోర్డుకు 20 డుగా విభజింపుటకు మార్గమేయని యున్నది. అట్లుగాక మూడింటిగా అనగా రాజోలు, అమలాపురం, రాజమండ్రిగా విభజింపుదని "అమెన్డమెంటు" రాజమండ్రి కార్యదర్శియైన మ-రా-శ్రీ కందుల శ్రీనివాసరావుగారు ఉపపాదించెదరని తెలియచున్నది.

* * * * *

ఆంధ్రు, 28:—27-8-28 వ సారాళము జయప్రద ముగా జరిగెను. 25-వ తేదీని రంజాన్ పండుగకు దుకాణము లన్నియు కట్టివేసితిమి గదా వెంటనే యిజ్మి యిని సందేహింప! పోలీసు అధికారులు జరిపించినను నూడ ప్రతిఘటియమున వేసి తమ గాఢభిమానమును కల్పించిన వర్తకులు అభి సందనియులు, 5-6 ఫ్యాక్టరీలకూడ పని నిలుపుట చేసినవి, సాయంత్రము నైండా వెంకటరవితి పురమందిరమున సభ జరిగి స.సి.సుమారు 3 వేలరకు వచ్చిరి. డాక్టరు వేదాంతం వెంకట కృష్ణయ్యగారు అధ్యక్షుల వహించిరి. కంధంపాటి శ్రీనివాస సింహ పోతుయ్యలు గారి ప్రార్థనతో సభ ప్రారంభమైంది. శ్రీ సమీపిను వెంకటసుబ్బయ్య కృష్ణారావు గారు కెన్యా భారతీయ సమస్యనుగూర్చి వివిధంగా విమర్శించి సభ్యుల మనస్సులందు నాటుకొనవ ట్లుచేసెను. తరువాత శ్రీ యిత మొస లకంటి తిరుమలరావు గారు ఈక్రింది తీర్మానమును ఉపపాదించుచు కెన్యా సమస్యపరిష్కారమునకు భారతీయులకు గలిగిన దుర్భరకమానమును గూర్చి ప్రజల హృదయంతోరాజుల బొచ్చునట్లు 12 మంది ప్రముఖ నువ్వరించిరి. సామాజ్యకర్త ప్రదర్శనములకు వనరు గల్గు కచ్చ:ప్రయత్నము సమర్థముగా విక రించి దానియందు పాల్గొనరాదని హెచ్చరించిరి. శ్రీ దుగ్గిరాల వేంకటసుబ్బయ్యకారావు గారు వారికి 12 యాపారమగు సను భవమునండి బ్రిటీషువారి హిందూదేశము కట్టక, హిందువు లందు సానుభూతికల తెల్లవారికట్టకు చిరకాలము నుండి చూసిన యశాదలరయు, చేసిన యశమానములను సోదా నారణముగ విశేషము చేసిరి. తదనంతరము వి. యల్. కాశ్రీ గారు సామాజ్యమునందలి వివిధభాగములలో నల్లవారికి జరుగు అవమానములకు తెల్లముచేసిరి. హిందీ ప్రచారకులకు శ్రీ శిన్నా గుప్తాదుగారు హిందీభాషలో మాట్లాడిరి. పిమ్మట రామచం ద్రుని వెంకటప్పగారు మహాత్ముని యహింసాశ్రత దివ్యమంత్ర మును పునఃకృతం చేసికొనుటకు ఇది యొక గొప్ప అవకాశము యు, మన కిక సామాజ్య మనునదియే లేదనియు చక్కగా తెలిసిరి. పిదప శ్రీ సోమయాజులుగారు అస్పృశ్యతనుగూర్చి కొంతసేపు ప్రసంగించిరి. అధ్యక్షుల యంతోష్కప్తశాసనముతో సభ ముగిసెను. "కెన్యా" భారతీయులకు బ్రిటీషుప్రభుత్వ

మునారు చేసిన అన్యాయమును ఈ సభవారు గన్గించుచు ఇట్టి తరస్థితులలో హిందూదేశమునకు బ్రిటీషుసామాజ్యములో రాత్తు లేదని ఈ సభవారు స్పష్టముగా తెలుపుచున్నార" అను తీర్మా నము సర్వజనాంగీకృత మాయెను.

* * * * *

హిందీ ప్రచారము బహిరంగసభ

ఆంధ్రు 24:—గోదావరిజిల్లా హిందీసాహిత్య ప్రచార సమితి యాజమాన్యమున హిందీ ప్రబోధముకొరకు కాకినాడలో పురమందిరమున సో బహిరంగసభ 28-వ తేదీని జరిగెను. డాక్టర్, హిందీయ కొంఠమకు శేర్లపట్టి శ్రీమంతుల లక్ష్మరాజు నుబ్బారావుగారు (వైశాఖ్యవకీలు) అగ్రాధికారిగా నుండిరి. శ్రీమతి గమ్మిడికల వసుమతమ్మగారు (సుమారు 17 సంక ట్లవయల యంతోష్కము) మాడుమానులలో హిందీభాష నభ్యసించి సభలో అంతర్వర్తనకములగు చక్కనియెడల శాస్త్రసమిచ్చెను. ఇకను అభ్యసించున శ్రీమంతులకు ప్రోత్సా హజనకముగ నుండెను. జిల్లాకాంగ్రెసుకార్యదర్శి యగు మొసల గంటి తిరుమలరావు, తాలూకా కాంగ్రెసు కార్యదర్శి యగు మందపాక రంగయ్యగారుగూడను, హిందీ ప్రచారకులైన రాంభోజీగారును, ఇంగ్లీషు నికతులను ఉపయోగించిరి. రాం భోజీగారి యభిప్రాయమును వాక్యమువెంటేని వాక్యము తెలుగులో నొక జాతీయవిద్యా య విద్యార్థియై గౌరవహించి ఉపాధ్యాయుడు అగు ప్రతివాదిభియందీ రంగచారుగారు చెప్పుకొనిరి. జిల్లాసమితియ, తాలూకాసమితియను, పీల్లినక తరకు సామ్యమునంతరకు తగిన ప్రచారము చేసి హిందీభాషాట్లాడు టను అర్థముచేసికొనుటను అవధతయేయెనున్నది. ఈ సమితు లలో విశేషముగ సభ్యులు చేరి వానిచందము అభివృద్ధిచరచిన యెడల వెక్కురవడిచేయ వలెను. ఇందువలనమై దివహి సత్యశారాధాని, సమీపిను కృష్ణారావుమంతులు, గమ్మిడికల నుబ్బారావు మంతులుగూడ భాగము కొందరు తగుశ్రద్ధ దీసికొని వనిచేయుచు నుండుటకు మందహాస్తులు.

అఖిలభారత హిందీసాహిత్యసమ్మేళనము

ఈ సమ్మేళనము శ్రీయుత కాకినాథుని నాగేశ్వరరావు మంతులు, టంగిటూరి ప్రకాశరావుమంతులు గార్లు ఆ. భా. శక్తియువనాజనసభతో పాటు కెంద్రశాఖములో జరుపుటకు ఆహ్వానించయిందీరి. ఆ సమ్మేళనమున జరిపించుటకు నొక సన్మానసంఘము ఏర్పాటు అగుచున్నది. ఇప్పటికి సుమారు 40 మంది తాత్కాలికముగా చేరి. ఈ సన్మానసంఘసభ బహిరంగ సభ యయిపిదప రాత్రి 8 గంటలకు సమావేశ మయ్యెను. శ్రీయుత లక్ష్మరాజు నుబ్బారావుగారు సభాధ్యక్షుల వహించిరి. ఈక్రిందితీర్మానములు చేయబడెను.

1. కాకినాడలో వచ్చే డిసెంబరునెలలో అఖిలభారత హిందీసాహిత్య సమ్మేళనమును జరుపుటకు ఆంధ్రదేశములో సన్మానసంఘము నేర్పరచుటకు ఈసభవారు తీర్మానించు చున్నారు.
2. దివరహి సత్యశారాధాని, హృషీకేశ్వర్లు, వండిరి మల్లికార్జునరావుగార్లు ఈసంఘమునకు తాత్కాలిక కార్య దర్శులుగ నెన్నుకొనబడిరి.
3. ఈసంఘములో సభ్యులగు శేరు టకు రూ 5 లు కనీసముచందా నియోజకలెను.
4. సన్మానసంఘ ములో సభ్యులను జేర్చుటకును, వాటివద్దనుండి చందాలు గనూ లుచేయుటకును, ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుపుటకును కార్య దర్శులకు అధికార మియ్యదమైనది.
5. ప్రయాగలోని ప్రధాన మంత్రికి ఇక్కడ సన్మానసంఘము ఏర్పడిట్లును, సమ్మేళనా ధ్యక్షునిగ నెన్నుకొనుటకు ఆసనము కలిగిన చేయవలసిన దనియు తెలియజేయుటకు కార్యదర్శులకు అధికార మియ్యదమైనది.
6. సమావేశమైన చందాలసామ్యు గోదావరిజిల్లా కోఆపరేటివ్ బ్యాం కింగు యూనియనుగో తాత్కాలికకోఆధికారి యైన క. శత గోపాలాచారిగారి పేరు దీపాజిటు చేయుటకు తీర్మానించదమైనది.
7. మరల ఈసంఘము సెప్టెంబరు 24 వ తేదీని సమావేశ మగు ను. అప్పుడు భాషమైన ఉద్యోగముల నెన్నుకొనవచ్చును.

మెరావణ చరిత్రము

30-వ తేదీ ఆఖరగుంపుది

6-45 గంట ప్రతిది 0 రెండు అటలు 9-45 గం

భాల భార తి సి ని మా

శ్రీ మైలవరం చోలు-బెడవాడ

"విరాటపర్వం, ఉత్తరగోగ్రహణం"

31-వ తేదీ మొదలు 7-వ. సెప్టెంబరు వరకు.

ప్రతి శనివారం 6-45 గంట ఒక అట మాత్రమే

A. G. Mudaliar, Manager

వెద్దాపురం

(ఒక విలేఖరినుండి)

నుకూలీధర్మము లగు శ్రీ గాం వెంకటేశ్వరగారు చని పోవుటచే మా రెండవవార్డులోని ఒక కాన్సిలరు తదని భాళి అయినది. ఈ వార్డుయందు చాలాభాగము నోబురు కార్మికులు అయియున్నారు.

మ-రా-శ్రీ సింగి వెంకటసుబ్బారావుగారు (ఆ 1921 సం॥ములో జరిగిన కాకినాడ జాతీయసభా కేసులో, ఆత్మ గౌరవభంగముని బామిన నియోజక నిరాకరించినందున ఆరముడి మును విడిచి పుకరు పాడుదయిన ప్రభుకారి.)

మ-రా-శ్రీ గొల్లకోట వెంకటరత్నముగారు వి. ఏ. మొదటికరగతి న్యాయవాది అభ్యర్థులుగా నిలిచిరి.

ఓట్టుతీసికొను దివము (24-8-28) వకు 2 డుమూడు రోజులు నుండునండి గ్రామంలో మిక్కిలి చురుకుగా ప్రబో ధము జరిగినది. వెంటూరుయెడ్డు ఇటువంటి చురుకుగా పాకము లీనకార్మికుల గుడినెలవైపున తిరిగినది. ఆంధ్రదేశకచే చేరు భూళిచే వారి గుడినెలు నిండిపోయినవి. ఆరువర్షునిచే చెవులు చెవుడుకడిచి. ఆంధ్రదేశమునకు తెలుపువాసనచే కలవొప్పి కలి గినది.

తేది 24-8-28 తేది ఉదయము వదిగంటలకు వోట్లు వేయడము ఆరంభమయినది. ఓట్లకు ఒకరినొక నోకరు వచ్చి, వారి హృదయముల నార్పించిన శ్రీ నుబ్బారావుగారికి స్పష్ట ముగా బహిరంగముగా వైకి చేరు చెప్పి తమతమ సమ్మతులను దెలిపిరి.

25-8-28 తేది సాయంత్రము 5 గంటలకు వోట్లవెట్టిని తెరచిరి. శ్రీ నుబ్బారావుగారు విశేషసంఖ్యాధ్యక్షులచే జయ మును పొందిరి. (83+82) కార్మికులందరుచేరి ఉచేగింపుటన్న వము జరిగిరి. మార్గమున కొందరు శ్రీ నుబ్బారావుగారికి హార తులనిచ్చిరి. రాత్రి 9 గంటలకు వారిని ఇంటివద్ద చేర్చి "శ్రీ గాంధీమహాత్మ్యుజయ" అనే జయజయధ్వానములతో కాన్సి లులు ఎదిరి యెడ్లకు వారు చనిరి.

నెల్లూరు

(స్వకీయ విలేఖరినుండి)

శ్రీ ల స భ

ఈ నెల 20 తేదీ సాయంత్రము ఇస్కాన్ సాహెబు "కేలలోని రామస్వామి దేవాలయమున శ్రీల బహిరంగసభ జరిగెను. శ్రీయుత ఓటగంటి వెంకట సుబ్బయ్యగారు కర్షకు జాతీయవిద్య మున్నగు విషయములగూర్చి యుపన్యసించిరి. శ్రీ మతి పాసకా కనకమ్మగారు, ఇటీవల స్వర్ణమలైక శ్రీయుత రామభుజ దత్తుగారి శివీరవిశేషముల గూర్చియు వాటివల్లిన యభివృద్ధియైనా, వారి సతీతిలకును సరళాదేవి చాచరాజి గారికి కలిగినసంతాపము మున్నగువాని గూర్చి వివరించిరి. శేక మానకు వీర మణిమురళి కలిగిన వస్త్రములను విమర్శించిరి. మ తియు తమకు గలిగిన సంతాపమును వెల్లెయ్యుచు, ఈదిగుక తీర్మానము నుపపాది, ప, ఎల్లరు శేకగ్రీవముగ నంగీరించిరి.

"శేకగ్రీవై యభివృద్ధియైన మొర్యి మరదివయమున, రాజకీయమున, మనకు మహావకార మొర్యిన కండిక రామ భుజకల్తగారి మణిమురళి మన శేకమానకు కలిగిన అపారవస్త్ర మును నెడ్డిదించుచు, శేకభక్తి రోమణియగు వారి సతీతిలకము సరళాదేవి చాచరాజిగారికి సానుభూతిని తెలియజేయుచు న్నాము"

కూచిపూడి

(ఒక విలేఖరినుండి)

గంధాలయము

ఈ గ్రామములో నున్న శ్రీనరసస్వరీనిలయ గంధాలయ ము ఎప్పటికలెనే ప్రబోధయోగముగా నున్నది. గ్రామములో స్థానికకర్షకులు విశేషముగా వ్యాపించుటచే గంధాలయము వారు హోమయోగిత్వ కుండలను ఉచితముగా వీరల కిచ్చు చున్నారు. చాలాకలకు స్థానికములకు భయము కల్గినది. ఈ మధ్యనే గ్రామములో టీకాను చాలమంది పంపించుకొనుటచే కొంతకలకు టీకాలునుకొన స్థానికములకు అనినది.

రాజమహేంద్రవరము

(స్వకీయ విలేఖరి)

విశేష లింగం పాతశాల

ఆగష్టు 27:— విశేష లింగం పాతశాల స్థాపించిన వారి నుండియు నా దానాధ్యక్షులుగా నున్న ఆంగ్లేయ వ్యాపియూర్తి కామ్రొగారి సంతకము ఉద్ఘాటన చాలించిరి. వీరికి 200 రూపాయలు బోనస్ నిచ్చియు తెలియుచున్నది. వ్యాపియూర్తి కామ్రొగారు తెలుగుపదములకు బుకేషన్, పిల్లల భక్తిగారవలన బడసిరి. పెద్దకాలమున వీరిగల్గి విక్రాలికి అభిసంధి చేయెను. ఈ పాతశాలలో ప్రభుత్వమునుండియు నుపాధ్యాయులుగా నున్న టండూరి వెంకటరత్నముగారు విక్రాలికి పేరొనబడుచు ముందు ఈ సంతకము సెలవుపెట్టుకొన్నారు. ఇదివరలో సెలవుపొంద నున్న యుపాధ్యాయులకు జీతముపూర్తి గాని, సగముగాని యిచ్చు అలవాటు లేకున్నది వీరివిషయములో ఈ సంతకమువలన సగము జీతముపై రని తెలియుచున్నది. ఈ సంతక సంతకమునకు వెంకటరత్నముగారిని పాతశాల పాలకవర్గమువారిని అభినందించుచున్నాము.

డిల్లీ స్పెషలు కాంగ్రెస్

ఢిల్లీలో స్పెషలు కాంగ్రెస్ సెప్టెంబరు 15 వ తేదీన సమావేశమగుచున్నది. ఈ స్పెషలు కాంగ్రెస్ లో చర్చింపఁబడు అంశములు గుర్తింపు, మనదేశీ యింక ఆయా యంశములపై దేశభక్తి అభిప్రాయములను గురించియు వాస్తవతాపదములు ప్రబలించును. మనలో నిరుద్యోగ ప్రశ్న విషయమును గురించియు వాస్తవతాపదములు చేయు అలవాటు చెప్పు అయినది. స్పెషలు కాంగ్రెస్ ఎందులకు పిలువబడినది? కాననసభా ప్రవేశవిషయమున కాంగ్రెస్ పక్షములకున్న అభిప్రాయభేదముల కారణమున దేశములో సత్యమొనరి జనగణ కాంగ్రెస్ పని నిర్వాహణలో నున్నందున, యిట్టి బొగ్గనీయము దేశములో పెరిగియెడల మాతృపితమైన కాంగ్రెస్ మహాసభయొక్క గౌరవము పూర్తిగా కలిపివున్నందున స్పెషలు కాంగ్రెస్ ను సమావేశపరచి ప్రజల నిర్భయభావమును రాజీవు యొక్కల పూర్వమును దెలిపి నుట వద్దేకంటెబడింది. స్పెషలు కాంగ్రెస్ యిదివరలో సమావేశమైనప్పుడెల్ల ఏదోయొక ప్రత్యేకమునకు పరిమితం చేయబడి డిక్షం కు బడి ఆ సమస్య గురించి మాత్రమే చర్చించుట తీర్మానము చేయబడినది. బొగ్గనీయములో 1918 సం॥లో సమావేశమైన కాంగ్రెస్ లోను, కలకత్తాలో 1920 సం॥లో సమావేశమైన కాంగ్రెస్ లోను యిట్టి ప్రత్యేకవిషయములపై మాత్రమే చర్చలు జరుపడి తీర్మానములు చేయబడినవి. కాంగ్రెస్ నియమావళిలో మార్పులు చేయుట మొదలగు పనులు యిప్పుడైనను స్పెషలు కాంగ్రెస్ లో చర్చించుట సాధ్యము కాదు. కలకత్తాలో జరిగిన స్పెషలు కాంగ్రెస్ లో సమావేశ నిరాకరణ తీర్మానము ఆమోదించబడినప్పుడు కాంగ్రెస్ సులక్ష్యమును మార్చుటనీ ఆంధ్రప్రదేశ్ గవర్నరును అట్టి పనులు ఏమియు చేయబడలేదు. ఆంధ్రప్రదేశ్ స్థాయింపు సభను పిలువగట్టి చట్ట మొదలగు అనేకానేకములలో కాంగ్రెస్ నియమావళిలో మార్పులచేయుట ముఖ్యమైనదేకాని స్పెషలు కాంగ్రెస్ లో అట్టి విషయము లేమియు చర్చింపరాదు.

చర్చ నియమావళి కాననసభా బహిష్కారము, లేక కాననసభా ప్రవేశము. ఏనాడు 1922 సంవత్సరము జూలై 15 లో కాననసభానుంచి రిటరం యేర్పరచబడినది. వాటినుండియు ఈ విషయమై జరిగిన వాదములకు పేరలేదు. చర్చింపబడిన యంశములేదు. క్రమముగా కాననసభలోనికి ప్రవేశించుట నన్ను వాస్తవములు పెరుగుచున్నవి. ఈ సంతకము మొదలు నను కాంగ్రెస్ ప్రచార మేమియు జరుగక స్థితిమరుమలనైన కేమి, మహాత్ముని సహాయనిరాకరణద్యమము వల్ల నేమో గొప్ప ఫలితములు నుపాయముగనే చేతులనడిచి విధులమోగి యుండునట్లు కేమి కాలక్రమమున గడిచిన మూడు సంవత్సరములలో ఆయంశమును కాంగ్రెస్ పక్షము యెడల ప్రజలకు ఒక విధమైన బొగ్గనీయము జరించుచున్నది. క్రమముగా నిట్టి ఉపాసన, అవిశ్వాసము తగ్గుటకు మారుగ పెరుగుచున్నది. ఢిల్లీ కాంగ్రెస్ నకు కట్టి అచ్చటివర్గము పాల్గొనదలచినవా కంటకం నీ విషయమును గురించి కాంగ్రెస్ యెడల ప్రభాసామాన్యమునకు భక్తిగారవలన ఎల్లించు మర్గముల నశ్వేషించవలెను. వాయుకు లా దొరుతో పోరాడుచున్నయెడల ప్రభాసామాన్యమునకు అట్టి వాయుకులందరూ భక్తి నిలబడు. వాయుకుల అన్యోన్యవాదములు కట్టిపెట్టి దేశము నెక్కు

న్న మాఖ్యసమస్యలను ఏకాగ్రములై నిర్ణయముగను నిరాడంబరముగను ఎదుర్కొనవలసి యున్నది. ఇదిగన సంతకము నుండియు జరిగిన మాఖ్యచరిత్ర నికలైనను కట్టిపెట్టి ఏక మనస్సులు గాకున్నను ఏకాగ్రములై కాంగ్రెస్ ప్రతినిధులను గౌరవమున కాపాడవలసిన సమయము వచ్చినది. తాము సమ్మింజే సత్కమనియు తాము సంచరించు మార్గమే దేశదేశ మార్గమనియు పట్టుబట్టి భేదమును చెప్పుచేతక భగవద్రైత్యవో దేశపితారాధన వాయుకులకు తమ యభిప్రాయములను మార్పుకొనవలెను, రాజగోపాలాచారిని రోకలై పునరు, దాసుగా రోకలై పునరును లాగుట మొనరించవలసియుండియు కాంగ్రెస్ రథము యొక్క జంతుత్వమునకు ముగిసిపోయినది. ఈ మహాసభను తగ్గరితముగను తేచుముగను క్వరాజ్యమ్యప్రభావమునకు జేర్చవలసియున్నది. రాజగోపాలాచారి, దాసు ప్రభృతులు ఈ విషయములో పరస్పర సమాధానములు రాజీపక్షమున డిల్లీ కాంగ్రెస్ ప్రతినిధులు వీరివైపునకు వాయుకులనుండి తొలగించవలసి యున్నది.

గడిచిన సంవత్సరమునుండియు కాంగ్రెస్ వ్యవహారములను నడుపుచున్న వాయుకుల తగ్గరితమునకు కల్పించుకొని కన్ను కొనరాదు. డిల్లీ కాంగ్రెస్ తీర్మాన మేదియైనను విశ్వమంతటా జేయబడినయెడల ప్రజలు దాని నంగీకరింపరు. ప్రతిభు లు ప్రభుత్వంపై ఈ విషయమును గ్రహించి బాధ్యత నిర్వహించి యెడల దేశమునకు నామప్రతిష్ఠలు.

కావలి

(ఒక విలేఖరినుండి)

ఆగష్టు 28:— కటిదినము మానగరమున వారతాళము కాంతముగను, జయప్రదముగను జరుపబడెను. దుకాణములన్నీ యు మూయబడెను. కశీవహులు తెరవనేలేదు. తుదకు కూరగాయలుకూడ దొరకుట కష్టమయ్యెను. ప్రచారముగారకు ఈ దినము మాయూరి కేలేంచిన కల్లూనాయకుల గాధ ప్రయత్న మే దీనికి కారణము. సాయంకాలము రిగంటలకు బాతీయ పతాకములతో గ్రామోత్సవము జరిగెను. పిమ్మట అయిదు లాంగ్లగడ్ల శ్రీయుత వోయగంటి వెంకటసుబ్బయ్యగారి యాధిపత్యముగింప నొక బహిరంగం జరిగెను. శ్రీయుత రాళ్లపల్ల రాజసుబ్బయ్యగారి స్వరాజ్యసకీర్తనముతో కార్యక్రమము ప్రారంభింపబడినది. మీ గానమధుర్యము కలిపిల నానందవాధిలో మంచివేసినది.

ప్రారంభోపన్యాసమున అధ్యక్షులు దేశదేశములందు భారతీయులు పడు నిష్కల్టులగుమార్గము, మహాత్ముని సత్యాగ్రహప్రచారములనుచే 'అకాలీ బద్ధము' నందును, 'బాతీయ పతాక' సురక్షణమునందును భావతీయులకు గల్గిన విజయమును గురించియు ముచ్చటించిరి. పిమ్మట న్యాయవాదిరత్నమునకు వదలి కావలి ఫిర్కా కాంగ్రెసుకేరఫులకు చేయబడునట్లు గాడెగ్గి ఒక సాధారణుగారు కళ్యాణదేశమునందలి భారతీయులకు తెల్లవార్ల పట్ల గలుగు చిన్నతలలగుమార్గము ముచ్చటించుచు ఈ కింది తీర్మానము నుపాదించిరి. "కెన్యా దేశమునందలి భారతీయుల కష్టముల నెరవేర్చుటకు సత్వరస్వరాజ్యసంపాదకన్న వేరొందు ఉపాయము లేనందున, హిందూ దేశమునందలి అనివాదము, మితవాదులు ఏకీభవించి, తత్సంపాదకపై పాటుబడవలయు నని ఈ సభ వారు తీర్మానించుకొన్నారు." ఈ తీర్మాన మేగ్రీనముగ నామోదింపబడెను.

విదగ కెన్యానుందలి భారతీయులనుద్దీని మరల విప్రులముగా చెప్పుచు గుంటూరునుండలకా స్త్రవ్యులగు శ్రీయుత తెల్లంకొండ రాఘవరావుగారి కిందితీర్మానము నుపాదించిరి: "తెల్లవారు భారతీయుల కొనసగిన ఆస్వాదమునకు ప్రతికారముగ ఆయా దేశములనుండి దిగుమతియగు వస్తువులను భారతీయులు బహిష్కరింపవలయు ననియు, ఢిల్లీ తీర్మానము డిల్లీ ప్రత్యేక కాంగ్రెసునందు గూడ నుపాదించుటకు ప్రతిష్ఠించవలయుననియు ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు." శ్రీయుత కిద్దాంధి వెంకటసుబ్బయ్యగారిచే బలపరుపబడి ఈ తీర్మాన మంగీకరింపబడెను. కాలాతీత మగుటచే శ్రీయుత వెస్ట్రేగంటి రాఘవ రావుగారు, సుబ్బరామిరెడ్డిగారు ముతాద పీఠలేక పోయినది. సభాధిపతియైన రాళ్లపల్ల రామసుబ్బయ్యగారు ఉద్యమమును మార్చి సత్వపుట్టించు మూలతో కొంత ముచ్చటించిరి. సభాపతికిని, ఇతర వాయుకులకును కందనము లభించుట జయధ్వజములతో గభ మగిగెను.

గ్రంథాలయ భవన నిర్మాణమునకు ముగ్గురు కళ్యాణులు పెట్టుబడి పెట్టిరి. చందాల తాలూకు సాము పోగా గ్రంథాలయమునకు ముగ్గురు రూ 700 లు యిచ్చి మెసది. ఈ గ్రామములోని కోటపరతికొండలో సంఘమును ఏర్పివేసిరి. పేరుదార్లు కొందరు వారి వారిపేర్లు తాలూకు భవనము 149 లను. గ్రంథాలయమునకు భక్తముగా నిచ్చివేసిరి. పేరుదార్లు కొందరి పేర్లు కిందకు-రా-శ్రీ జంతుల వేంకటేశం చాదరిగారి యాధిపత్యముగింప నుమావేళై బ్యాంకి తాలూకు భవనము 524.6-0 లు గ్రంథాలయ భవనకే భక్తముగా నిచ్చిరి. మొత్తముభవనము కట్టితేకుంట పెట్టుబడిదార్లు చామేశ్వరకారము కందుకొనిరి. పేరుదార్లకు, ఈ భవనము రాబట్టుటలో విశేషము క్రమతీసికొని వాడెడ్ల నృసింహాచార్యగారిని గ్రంథాలయ కళ్యాణ రికయో కృతిజ్ఞులు.

తిరుపతి

(స్వకీయ విలేఖరినుండి)

మునిసిపాలిటీ

ఆగష్టు 28:— తిరుపతిలో ఖద్దరు ఉత్పత్తి వృద్ధిచేయుటకు గాను రూ 700 లు ఇవ్వవలసినదిగా మునిసిపాలిటీ వారు చేసిన తీర్మానము అరుణలోనికి వచ్చింది. గతరు ప్రభుత్వ జిల్లా శాసనము కార్యదర్శి ప్యాదీయు చేయబడినది.

కోఆపరేటివ్ బ్యాంకు

ఈ బ్యాంకు ఎన్నికలు జరుగుటలో ఇంకరకున్న డైరెక్టుర్ల కే జరిగి నెన్నుకొన్నారు. కార్యదర్శిచేసి మాత్రము వకీలు ఓ. రాధాకృతిగారు వహించిరి.

సరస్వతీ సభ

ఈ సభవారి ప్రయత్నములవలన వాటిక ప్రదర్శనములు భావార్థి—నగర కళానైపుణ్యము ప్రజలలో నాటుకొనుచున్నట్లు సంతోషించుచు.

కాలమానము

చెరువునీరవలన బాదినట్లు కలనను ఇంతకుండు ఎదిగి పచ్చియై పడను మెదలిడుచున్నది. చదిరోజులలో వర్షము ఈ రోజువెడల ఇచ్చిపెట్టెట్లు ఎడలులక, ముందువెర్లకుకూడ అరుకతప్పిపోయి చాల బాధకలగునని జనలు భీతిలుచున్నారు. ప్రజలుగా కొన్నిచోట్ల అరికపిట్ల పెక్కుసభముల అపాయములు గలుగుచుండ నీ ప్రాంతమున ననావృష్టిచేత బాధకలగు ముక్కిలి నుభనీయముగా నున్నది.

దొంగలనములు

ఏ దిద్దిలో బాచి:పుటికిని రాత్రిళ్లు దొంగలనముల వార్తలు విట్టుట మగుచున్నది. ఒక గ్రామీణునియొక్క కొకడు బాహ్యుకపేషము: బోయ ఆత్మచుట్టెవని యడుగ వాయు నుచ్చుతింది. భోజనసమయమున కొంతపూర్వము ఇంటిలోని దీపము లాల్చి చేతిదొంగిని కొన్ని కున్నట్లు దొంగలించుకొని పోయెను. ఇట్టిది అనేకములు 2 రుచుండుట విచిత్రముగా నున్నది.

మీటర్లు

కొత్తాయిలు (ల యొడ్ల కన్నటికి మీటర్లు నిర్మాణముగా ఉండునని దొరకనమువారి యుత్తమప్ర. నెరవేర్చుటకుగాను మీటర్లు కల్తెరాల కొనుటకు కాన్సిలువారి సమృతికి మీటింగున చేర్చక వారు ప్రస్తావించగా కొండలు కాన్సిలరులను అభిప్రాయముల పైతము వెలుబుట్టుట చేసమక వారి అదేదొంగినియడ విసగతో చాచుంది కాన్సిలరుసభ విడిపోయిరి. కర్నూరు ఈనెల 20 వ తేదీ మీటింగు చేయబడి ము. కాన్సిలరు వెక్కర రాంయె "కోరం" చాచక మీటింగు జరగలేదు. ఈ మాదిరే లేవలేవకు "కోరం" లే మీటింగులు నిర్విఫలమయ్యిరి.

రాటముల నూలు

తిరుపతి మునిసిపాలిటీలో కల తాలూకాబోధవారు కన్ను కొన్నిచోట్ల రాటములపెట్టిచి నూలుతీయుట యెంతయు క్లాగునీయు. ఈ ప్రయత్నములు ఫలితముకు తోడ్పడిన వెసి డెయి రామకృష్ణగారి విక్రీలి కందనీయులు.

కెనియా మార్గాలు

అత్యధికముగాను జయప్రదముగాను మార్గాలు బరుపబడినది. ఇంతకుండు అంగ్ల మార్గాల మార్కెటులో సమావేశమయినది. ఇంతకు 'కెనియా' సంగతి పెక్కువరకు తెలిసి యుండలేదు. మార్గాలెల్ల యాజ్ఞసములకును 'కెనియా' విషయము దొరకనమువారి చర్యలెల్ల నిధిరవయ్యి.

నేటిసభకును కాదు ప్రత్యేకముగ గలించినందులకును బల
రెండుగలవు. నాకొకగలదీన నశ్శానకృతము హిందూస్థానీ భా
షలోనున్నది తివికృతము హిందీ, స్వరాజ్యమున హిందూస్థానీ
దేశభాషగ నుండును. కనుక బాటియప్రాముఖ్యముగల కృతము
లన్నియు స్వరాజ్యభాషులందుండుట శుభసూచకము. ఇంద్ర

యంత్ర మేయన, ఈ కమావేశమునందే, వాటితోడ జేయుటలో నుండిన, పండిత తేమానందరావుగారిని మీరు సన్మాన పర్చించితిరి. ఈ సమయమున హిందీభాషను వ్యాపింపజేయు నట్లు ఆయన అభ్యంతర ప్రయత్నముచేసెను. ఈ రాజధానినందు హిందూస్థానీ ప్రచారమునకై ప్రచారమును నియమించుట కొక యావశ్యకమునకే జరిగెను. పండిత తేమానందరావు యొనరింపబడి యున్నట్టి కేరెంచీరి-హిందూస్థానీ ప్రచారము క్షత్ర మునరాజుగారునకు వికను, తిరుమనాపల్లికి పండిత రాజ్యయ్యగారును నియోజకులై యుండుట మన భాగ్యమే యని నరచ్చును. కనుక మీ సన్మాన పత్రము లును హిందూస్థానీ భాషయందు సమర్పించి యుండుట మిక్కిలి యవశ్యకముగ నున్నది. నా కిచ్చినదానిలో, ఆరాటికు, పర్యాయన పదములును, పండితునికిచ్చిన దానిలో సంగ్రహ పదములును మోయ్యగలదుట కాచి ఆనందపరచుడైతిని. అయినకేమి! చివరకు అంతయు జేకభాషయే. ఒకభాషయే. హిందూస్థానీని ఉర్దూను భేదములేదని అనేకు లెంగురు. భేదమేదో గలదని వారి యభిప్రాయము. ఇట్టి భేదములను సూక్ష్మ ప్రతికలలో నేను చదివినప్పుడు, నేను నవ్వుకొనుచుంటిని. ప్రాతయందు లిపిలో భేదమును నేనాని భాషయందమాత్ర మెట్టిభేదమును లేదు.

హిందూముస్లిము సఖ్యత

మీ యువనాథునందు రెండు విషయములు గూర్చి ముఖ్యముగ ప్రస్తావించి యుంటిరి. మొదటిది హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యత. రెండవది, ప్రస్తుతము దురదృష్టవశాత్తమున కాంగ్రెసు సభ్యులయందు దురయించిన భేదములు. ఈ భేదములు గోంఠిలు కొండెంటలు చేయబడుచున్నట్లు నే నూహించుచున్నాను. హిందూ-ముస్లిము సభ్యుల ఇతరు లనుకొన్నంత విచారకరమైన స్థితిలోలేదు. కాంగ్రెసు భేదాభిప్రాయములను అంతఃసారముగ నున్నారయిన నేను తలంపను. బ్రిటిషువారివలన క్రింద నుమారు ఒకటిన్నర శతాబ్దములనుండి హిందూవులకు మహమ్మదీయుల కును నుండిన వివాదములను, అమాంతముగ నొక్క నిమిషమున ఆ గి పో వ లె న ని యూ హిం క రా యు. భారత దేశమును మహమ్మదీయ ఘోషములు పరిపాలించినంత కాలమున, ఈ హిందూ-ముస్లిముసఖ్యత యుండినది కాదు. (వినుడు, వినుడు.) మొగలులు మహమ్మదీయులైనను, మొగలాయి రాంధ్రము నామమాత్రమున మహమ్మదీయ రాజ్యముగ నుండెనే గాని, అది వాస్తవముగ భారత రాజ్యము. మరీ మెప్పుడును కేవలము మసీదులందుగాని కేవలము దేవాలయములందుగాని ఇమిడికొని యుండలేదు. సాంఘికవిషయములందుగాని, రాజకీయవిషయములందుగాని, పరిపాలనాభ్యవహారములందుగాని హిందు అని మహమ్మదీయ అని అభ్యుక్తు ప్రత్యేకని యోజనమును గూర్చినవర్తయే లేవండెను. స్వదేశసంస్థానములకొన్ని హిందూసంస్థానములని కొన్ని మహమ్మదీయ సంస్థానములని వ్యవహరింపబడుట మితితగవుదురు. సుస్థానాధీశుడు మహమ్మదీయు డైరింట్రామత్రమును ప్రజలు అధిక సంఖ్యాకులు హిందువులైనను-ఆసంస్థానము మహమ్మదీయసంస్థానమని వ్యవహరింపబడును. మరేయొక సంస్థానమునందు, పాలకుడు హిందువున డి న, వారెవరు లధిక సంఖ్యాకులు మహమ్మదీయులైనను, ఆసంస్థానము హిందూసంస్థానమని వ్యవహరింపబడును. కాశ్మీర మొక ని దిష్టాను. వానియందు ఈ హిందూమహమ్మదీయ కలహములే యుండును. ఒక నేత్ర ఆడుగ నెప్పుడైన స్వదేశసంస్థానములందు భేదములు తలనూపినను, అది బ్రిటిషుహిందూస్థానములలో ని కలహముల ప్రతిఫలమేగాని వ్యయముగ నవ్వల యదయించుచు గావు. కనుక మరల స్వరాజ్యము లభింపనపుడు, హిందువులను మహమ్మదీయులను సఖ్యత గలిగి ఒకరు ఇంకొకరి నెవరయినా వైవాధార పడి యుండుట, భక్తియు వివాదములన్నియు సుప్రార్థముగ నదృశ్యమునను అప్పుడు భారతజాతియే యుండునుగాని భరియొకజాతి యుండదు. కనుక దృఢమగునట్టియు, నిశ్చయమైనట్టియు హిందూ-ముస్లిము సఖ్యత యుండవలెనని, మనకు స్వరాజ్య ముండితీరవలయును. (వినుడు, వినుడు.) హిందూ-ముస్లిము భేదములకు స్వరాజ్యమే తోటోపాయము. అప్పుడు హిందువులని మహమ్మదీయులని ప్రత్యేకమిమాంస యుండక భారతజాతియే యేర్పడును. కొన్ని ప్రాంతములందు కలహములుండెనుట నిజమే. మనము వానిని కప్పి పుచ్చుచు నడు. కాని ఆ అల్లరులు యున్నచోట్ల యుండెను? వానిని మీరు లెక్క పెట్టగలరా? లెక్క పెట్టలేదని నే ననుకొనను. భారతదేశమున డివిజన్మైన భాగములందు ఏ మూల్యమునందో, ఏ అయ్యతనమునందో చిరి జరడములు జరిగి సంకల్పముననే హిందూముస్లిము సఖ్యతకు భంగముగలిగెనని గట్టిగా పెట్టుట న్యాయ

మేవో నేను ఉత్తరహిందూస్థానమునందలి అతిథుల కరచాల లో చదువుకొనుచుండగా, మహమ్మదీయుల బ్రతిమందుగ నభ్యవర్తన (ప్రస్తుతము సంయుక్త రాష్ట్ర) కులని వ్యవహరింపబడుచుండెడి అప్పటి కార్త-పెట్టు ప్రావిన్సునునంద ప్రతిపక్షము నందును హోరాహోర తగవులు సంభవించుచుండెను. కాని కడదిన బక్రీదు పండుగ యందు ఎన్నిచోట్ల అట్టి కలహములుండెను. నేను రెంటి నో మూటితో వింటిని. నేనప్పుడు జెయిలులో నుంటిని. కాని బయటకు వెచ్చినతరువాత వార్తాపత్రికలో చదివితిని. రెండుమూడుచోట్లకన్న నెక్కుడుచోట్ల యుండెనని నేను తలంపను. ఇంకమాత్రముననే హిందూముస్లిము సఖ్యతకు భంగము గలిగెనని గడచిద జేయుటయే? ఈ హిందూముస్లిము సఖ్యతను ఏర్పాటుచేసి డి గాంధీమహాత్ముడు. అయిన జెయిలుకలలోగానే ఆయన బోధించిన ప్రాథమిక మూలములను నూడ మరచిరిని చెప్పట ఆయన నవహించినట్లే యగును.

కాంగ్రెసు భేదములు.

ఆలాగుననే, కాంగ్రెసు న దలి భేదములను గూర్చియు నేను గోంఠిలు కొండెంటలుగ తలంచుటలేదు. ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసమావేశము జరుగుటలు నిర్ణయించబడినది. త్వరలో మనము ఢిల్లీయందు సమావేశము గానుంటిమి. దూరమని నిర్ణయముచేయక, ఎట్టియబ్బందియున్నను మీ రా సమావేశమునకు ప్రతిభులు గనో ప్రేక్షకులు లుగనో అధిక సంఖ్యాకులై వెడలుదురని నేను విన్నవించుచున్నాను. ఈ కాంగ్రెసు నం దెట్టిర్యాసము లవలంబించబడునోయని ప్రజలు కలరకడుచున్నారు. కాని నాకుమాత్ర మెట్టికలరకము కలుగలేదు. కలకత్తానందు ప్రారంభించబడి నాగపురమునందు ప్రరమమున బడి, అనామ్యుదాచాదునందు మల నదవారి ముడిన గయా యందు బలపరుపబడిన యీవనిత్రవగు ఆసహాయముగ్రహ, ఢిల్లీయందు సర్వజనాగ్రీకారము డడయనని నేను విశ్వసించుచున్నాను. స్వల్పవిషయములందు కాంగ్రెసు అజ్ఞానాసగినక, నొసగుకన్నను, మనము వాడులాడుచుండెలెనని నేనంగీకరింపను. ఏదియెట్లున్నను, కాంగ్రెసు మనకటికలై ప్రాంతీభ్యము నహించుటలేదను మనవైతల యాత్రేపణలకు ఎడమిహుకుండుటలు, ఢిల్లీయందు ఎక్కువమంది సమావేశమగుట యవగరము.

ఈసన్యాసపురము నొసంగినందులకును, ప్రస్తుతస్థితిని గూర్చి నాభిప్రాయములను వెలిపి నాప్రాధిమ్యమును గుండర్చించుటకును ఈయవక విచ్చిందులకు నేను మీకు కృతజ్ఞతాత్పూర్వకమందముల సమించుచున్నాను. (కరతాళభ్యులు)

పండిత తేమానంద రహతుగారు

నామిత్రుడు రంగయ్యనాయగారు నాద్రవ్యపు నానాయకుడు యాభులు హస్తేనగారిలోపాలు నాకును సన్మానపురము నొసగెద నని చెప్పినపుడు నాకు కొంచెము కష్టముగ తోచెను. నేను రాజకీయవిషయములందు విశేషముగ ప్రవేశము లేవండి నందున, ఆ యాహ్వానము నంగీకరించుట నేను గుండెహించితిని. కాని రెండు కారణములు ప్రోత్సహించుటచే నేనంగీకరించితి. నేను జెయిలులోనుండిన కల్లుమున నాయడ నానాయకుడు యాభులు హస్తేన అప్పిన గురుమహాశయము మొదటికారణము. రెండవదేమన, ఈ కథయందు వియోధిమండి సన్మానము జూచుచున్న మాలా యాభులు హస్తేన గారును నేనును హిందూముస్లిము మైత్రికి నిద్యముగ నున్నాము. నాకసమర్థకల దని నేనెకగుడును. ఆయనకథనకు యాభులు హస్తేన గార్లకు డి మహనీయులతోటి సమానముననే పోగొట్టుకొన కత్తికొలిపి ప్రతిబింబించును. మీయొద్దనుండి సన్మానమును బడయుట నే నెట్టియభ్యుత్సాహము కార్యము నేను నిర్వహించితిని. నాకు కష్టములు గలుగునని తెలిసినను వానిని లక్ష్యము చేయక నాధ్యమును నేను నిర్వహించితిని. నేను జెయిలుకు వెడలక పూర్వము బజరును డి ఏ కార్యమును నిర్వహించుచుంటిరో, జెయిలు నందును ఆ కార్యమును నిర్వహించుకొని నిర్వహించుచుంటిని. నేను పూను కొనిన పని, హిందీ ప్రచారము. అంబిని జెయిలునంద కర్తవ్యత జయప్రథముగ నిర్వహించితిని. అక్కడ నుకనీదులగు అంధమహాత్ములతోటి పరిచయము గలిగెడి. జెయిలుకు వెడలుటకు పూర్వమే, అంధులన్న నాకధిమగ్గు గొంతునుండెను. కాని కడలూరు వెలుపాలయందు ప్రవేశించినప్పటికి వారియొత్తగుణములను, వారియొత్తాచారమును నన్నింకను అర్పించెను. నాకక్కడ ఏర్పడిన మిత్రులలో- మిత్రుని వ్యవహరించినందులకు క్షమింపుడు- కొండ మేకటప్పయ్యగారు, సీతారామకృష్ణిగారు, కేశవరెడ్డిగారును, ఇతర యాభులకు లనేకులును గలరు. వారితోటి కలిగ

యమును మైత్రికాలమును నేను నాజీవిత కాలమునందును సంస్కరించుకొనుచుందును. కొండ మేకటప్పయ్యగారిని, ఇతర అంధయులకును జెయిలునందు హిందీభాష నేర్పి కృతార్థుడైతిని గదా యని నేను గర్వపడుచుండును. వారి జెయిలు వెలువల సామాన్యముగ తీరిక యుండెను. జెయిలునగు దుండుటచే, తీరిక విశేష ముండెను. అందుచేత, వారు అతిస్థితులులోవున్న నే, ఆ భాషను చాలవరకు బాగుగ నేర్చుకొని నాకాశ్చర్యమును గలిగించిరి. నేను ఎరిగిగాని నాకత్తికొలిపి సామకడుటకు సంసిద్ధుడనగుచుందును. (కరతాళభ్యులు)

గడ్డె రంగయ్యనాయగారు సభాధ్యక్షునిని, ఇరువుర కేశవరెడ్డిలకును వందలముల వర్షించుటతో సభ 7-45 గంటలకు ముగిసెను.

బీహారు శాసనసభ

రాంచీ ఆగస్టు 29:— ఈదినమున బీహారు బిరిస్సాకాన సభయందు, వరదలవలన గలిగిన పరిస్థితుల గురించి చర్చించుటకు కార్యక్రమము నాడవలెనని నిరుక్తు నారాజునింపగాడ ప్రతిపాదించిరి. కుకవారమునా డీవయమును గురించి ప్రభుత్వమువారు ప్రకటనను గావించెదరని గొమ్మెక్కనగుచు వెలిపివీచుటకు ప్రతిపాదన ముననూరించుకొనబడెను. దక్షిణబీహారునందు పంచదార ఫ్యాక్టరీని ఏర్పాటు చేయుటకు గోరబడిన రు 150 లేల గాంటు నిరాకరింపబడెను. భువనేశ్వరునందలి లింగరాజ్ దేవాలయమును సంరక్షించుటకు గోరబడిన రు 50 మెంటరి గాంటుసభయందు దండరించేకను అంగీకరింపబడెను.

మధురయందు తుంటరులను అరెస్టు చేయుట

మధుర ఆగస్టు 29:— ఇన్ స్పెక్టరు ఆంకాచారి, నలు ఇన్ స్పెక్టరు మార్కవారాజునెట్టి అప్పి య్యనాయకు, వాసింగ్ నూరుదీక్షగార్లు ఈ దినమున బలవంతమున బోలీసు దళముతో జని మధుర యందు లి కొల్లంపతి రాయవీధియందు ప్రసిద్ధి కెక్కిన ఆత్మరు దుండగీంద్రుడు అరెస్టు చేసిరి. వీరిందరుకు క్రి. ప్రా.కో 110 నెక్కునెండ ప్రావిన్సులు చేయబడుదురు. గతకర్మములలోను అందుముఖ్యముగా కలుగుకాణములకడ పిట్టెనించేము సందర్భమున పీకు చాలా దౌర్జన్యముల నొనర్చిరిని వారిపై కరము లాకోపింపబడును. కంకనుకొంతమంది అరెస్టుచేయబడెదరనివెలియచున్నది.

బొంబాయి రాష్ట్రమున (కిమీనలు సెటిల్మెంటు

బొంబాయి ఆగస్టు 29:— బొంబాయి రాష్ట్రమున 11 కిమీ నలు సెటిల్మెంటులు గలవు. ఇందు పురుషులు 58, స్త్రీలు, పిల్లలు, మొత్తము 12 వలకుంది వైగా గలరు. 1922 జనవరి 1 తేదీ నుండి 1928 మార్చి 31 తేదీవరకు పరిపాలనను గురించి ప్రకటించబడిన నివేదికను బట్టిజూడగా 189 మంది మూలమే నేనులకు తిరిగి కక్షించబడిరి. అనగా ఇంకను సంస్కరణ పూర్తిగ లేదని వెలియవలసియున్నది. సెటిల్మెంటులందు నిపుణులకు కార్మికులు బయలుతేరుచున్నారు. క్షియ్యుడు కొంతకాలమును జెయిల్లో గడపింసేర గులు ఈ సెటిల్మెంటులందు తేరి పనిజేయుట కిచ్చించునెడల వారి మిగిలియున్న క్షేత్రాలమును రద్దుజేయుపద్ధతియొకను పరిక్షింపబడుచున్నది. స్త్రీలు కట్టుపరిశ్రమలందు నిభిర్యునిని జాపుచున్నారు. ఈ సెటిల్మెంటులలో పిల్లలందరిని నిర్బంధ ప్రారంభవిద్య యొనగుచున్నది. నివేదిక కాలమున నూటికి 1 చొప్పున మూలమే కప్పించుకొనబోయిరి.

కర్నూలు డివిజనునసభు కోర్టులో

I. P. 1/42
అరీదారు:— మల్లాదిరాం సాబు ప్రాక్టర్ కొడిజేల.
మయి అరీ 31-8-1928 తేదీకి వాయిదా వేసినారు.
ఆక్షేపణ గల క్రెడిటాల్లందరు హాజరు అయి తెలుపుకొనెను.
వి. రత్న సభాపతయ్య,
అరీదారు నక్షేలు.

శ్రీ జి. ఐ. టి హేలాపురము

1-9-23 శనివారము

ప్రతాపరుద్రీయము

ఏలూరులో మోలేవారిహాల్లో
ప్రదర్శించుదురు.

బాబరు అకాల్ లి కోసు

29 తేది విచారణ

కుమారై అస్వసత

సరియగు సవరణ

గూడూరు, నూళ్లూరుపేట

29 తేది విచారణ

శ్రీమతి-కాంబి జగన్నాథాచార్యులు

సానుభూతి, పకటనము

కూర్చి ఆ. ను 23:— 12 వేల కు బిల్లు
 కట్టినది. అలాగే అందు కలిగినది.

ఆంధ్ర వత్తిక

1923 సం అగష్టు నెల 30-వ తేది

గురువారము

మాలానా మహమ్మదాళీగారు

నిన్నటిదినము మాలానా మహమ్మదాళీగారు కారాగృహవిముక్తులయి రనువార్తచేసెడిది. గాంధీ మహాత్మునికి చిమ్మట, దేశప్రేమను చూరిగొనిన నాయకులలో మహమ్మదాళీగారిని మించినవారు మరెవ్వరూ గనపించకు. గాంధీమహాత్ము డొక సంకను, అలీసాదరు లిం కొకవంకను హిందూదేశ మనకు రెండునేత్రములభాతి వెలుగు చుండెడి వారు. హిందూమహమ్మదీయసంయోగము బల కడుటకు వీరే ప్రధానకారకులు. అసహాయోద్యమ ముఖ్యఫలితములలో, హిందూ మహమ్మదీయ సంయోగమును పేర్కొనవచ్చును. గాంధీయు, అలీసాదరులును వెలుపల లేని సమయమున, హిందూమహమ్మదీయ సంయోగమునకు కొంచెము కొరత వాటిల్లినట్లు గనపించును. ఉభయసంఘ ములను భ్రాతృభావమున మరచి, స్వల్పవిషయ ములకొరకు కలహించట మిగుల శోచనీయమయినను, కొలది ప్రదేశమాలలోనే యిట్టి దృష్టితి ప్రబలెను. దేశము మొత్తమమీద ఉభయసంఘ ములకును ఐకమత్యము ప్రబలియేయున్నది. పోరాట ములం గనపించిన చోటులం దయినను, ఇరు సంఘములవారును కొంచెము ఓరిమి జూపినయెడల, చుట్టితలు చక్కబడెడివే. మతవిషయములందు హిందువులు సరిపెట్టుకొనినను, మహమ్మదీయులు సరిపెట్టుకొనినను, తగాదా యుండనేరదు. దేశభ్యుదయము కొరకు, ఉభయ సంఘములవారును కొంచెము సహనముజూపజాలరా? హిందువులలో నయినను మహమ్మదీయులలో నయినను, విద్యాధి కులును నాయకులును పోరాటములకు దిగరు. వీరిలో నేమి, వారిలో నేమి సామాన్యప్రజలు మతావేళకరు లగునపుడు, ఇట్టి కలహములు దృఢ వించును. ఇవి జనించకుండ నాటంకపరుచుటకు, నాయకులు సరితము ప్రజాసామాన్యమునకు వారి విధులను దెలుపుచుండవలయును. హిందూమహమ్మదీయైక్యమునకు ఛంగము వాటిల్లిన, అందుకు నాయకులు బాధ్యత వహించక తప్పదు. ప్రధాన మగు జాత్యైక్యము రక్షించుటకు తమ శక్తి సంతను వినియోగించుటకు మారుగ ఆప్రధానము లగు విషయములకొరకు తగవులాడుచుండుటచే, దేశమునం డిట్టి దుస్థితి గనపించుచున్నది. గాంధీ అలీసాదరులహితము పెడచెవిని పెట్టబడుచున్నది.

ఈ సంగతిని గమనించిన, మహమ్మదాళీగారు రెంత గుండుదరో దెలుప నవసరము లేదు. తామును గాంధీమహాత్ముడును పలుకెట్టములకు లోనై నీరు బోసి పెంచి పెద్దజేసిన హిందూమహమ్మదీయసంయోగ మను మొక్కకు విధాతము గలిగిన, వారి మనమున కెంతోపీ గలుగునో యహింసపచ్చును. గాంధీ, అలీసాదరులపై ప్రజలకు సజ మగు గౌరవ మున్నచో, హిందూమహమ్మదీయసంయోగము నెట్లు లయినను నిలుపుటకు తమ శక్తిసంతను ధారబోయుట ముఖ్యము. మహమ్మదాళీగారు విమరల యొందువార్త చేరి సంతోషమున మూర్తమున లాభ ముండదు. వారు

బోధించినట్లుల నడుచుకొనుచు, వారు ఎట్టిధర్మము కొరకై త్యాగ మొనర్చి రో అట్టి ధర్మమును ప్రతివారును అనుష్ఠించుట యవసరము. దేశమున కీ సందిగ్ధసమయమున సరియగుమార్గము జూపెడి నాయకుడు లేక యవస్థపడుచుండ, మహమ్మదాళీగారు కార్యరంగమున బ్రవేశించుట మిగుల శుభసూచకము. మహమ్మదాళీగారి నాయకత్వము పై దేశమున కంతకును విశ్వాసము గల దనుటకు, వారిని కాకనాడలో జరుగబోయెడి దేశీయమహాసభకు అధ్యక్షునిగ నెల్లప్రాంతములవా రెన్ను కొనుటయే ప్రబలనిదర్శనము. డిల్లీలో జరుగ బోవు సైనికాంగ్రెసులో నేమి, పీమ్మట నేమి, మహమ్మదాళీగారు ప్రజలకు సరియగు బాటను జూపి వారిలో నూతనోత్సాహమును రగుల్కొలుపు నని విశ్వసించెదము. హిందువులకును, మహమ్మదీయులకును మహమ్మదాళీగారిపై ప్రేమ గలదు. మహమ్మదాళీగారి ప్రయత్నములవలన, హిందూమహమ్మదీయ కలహములును, శాసనభా ప్రవేశవాదులయొక్కయు శాసనభావహిమ్మార వాదులయొక్కయు తగాదాలును అంతరించి, దేశము ఏకముఖమైన నడుచుటకు వీలుగలుగు నని నమ్మెదము. అసహాయోద్యమమును ఎక్కుడు దీక్షతో కొనసాగించదగిన తరుణ మాసము మయినది. ఇట్టి యనుకూలతరుణము ఇంతలో లభింపనేరదు. మిత వాడులకు గూడ అసహాయమార్గమే శరణ్యమని తోచినది. వారును కొన్ని బహిష్కారకర్తవ్యులను సూచించుచున్నారు. సహకారముపై భ్రమ ఎల్లర కును వదలినది. అసహాయవాదు లిప్పుడు చురుకుగ బ్రచేసిన, తక్కుంగలవా రెల్లరును వారిమార్గము నవలంబించక బోరు.

మహమ్మదాళీగారి నాయకత్వము క్రింద అసహాయోద్యమము తీవ్రగతిని ముందుకు జనునని ఎంచెదము. అలీసాదరులు త్యాగధనులు. వారు తమ ఆస్తిని, స్వాతంత్ర్యమును దేశారాధనకార్య మునందు బోగొట్టుకొనిరి. యుద్ధసమయమునందు అయిదుసంవత్సరములు జయిలులో నుండిరి. జయిలులో నుండి విడుదల గాగనే, అమృతసరపు కాంగ్రెసునకు వెడలి, వీరు కొదమసింగములవలె మొక్కుబోవని యత్నాహముతో దానియందు పాల్గొనిరి. ఆపీమ్మట, తుర్కీసమస్యపరిష్కారము కొరకు వీరు సలిపిన కృషి వర్ణనాతీతము. మహమ్మదాళీగారు యూరపుఖండ మంతయు తిరిగి, హైందవమహమ్మదీయాభిప్రాయమును తెలుపరచి, యూరపీయనులలో ప్రబోధము గలిగించెను. హిందూదేశమునకు వచ్చినపీమ్మట, గాంధీతో గలసి మాతృదేశోద్ధరణకొరకు బని చేసెను. గాంధీకి అలీసాదరులపై గల ప్రేమ మిగుల గాఢ మయినది. అలీసాదరులు దౌర్జన్యపద్ధతిని విస్మరించెడివారు గాకబోయినను, మహాత్ములహా సను సరించి దౌర్జన్యహితమార్గమును చేపట్టిరి. దౌర్జన్యమునకు గడంగ మని, వారు గాంధీమహాత్మునికి బాసయచ్చిరి. ఆబాసకు అనుగుణముగ వారు నడుచుకొనిరి. మహమ్మదీయులలో తుర్కీసమస్యపట్ల ఉద్రేక మధికముగ నున్న రోజులలో గూడ, అలీసాదరుల బోధలమూలమున మహమ్మదీయులకడు శాంతిమతో మెలగి అసహాయోద్యమమును చేపట్టిరి. అలీసాదరులు ఏ తురుష్క సమస్య కొరకై జయిలులోనికి బోయిరో, అసమస్య యిప్పుడు పరిష్కార మయినది. కిలాఫాత్ ప్రశ్న గూడ త్వరలో పరిష్కారము గాకమానదు. అన్నిటికన్నను ప్రధాన మగు స్వరాజ్యసమస్య గూడ, మహమ్మదాళీగారి నాయకత్వముక్రింద నిర్విఘ్నముగ సమాప్తి నొందుగాక యనుకోరెదము. హిందువులను మహా

మ్మదీయులను సరసజేర్చి నడపించుటకు మహామ్మదాళీ గారికన్నను ఎక్కుడు శక్తి వంతు లుండ జాలరు. వారు వెనక నయిదుసంవత్సరములును, ఈమారు రెండుసంవత్సరములును స్వరాజ్యాశ్రమ ములో గడపియుండిరి. దీనియందు తప మొనర్చి, వారు గడించిన శక్తి దేశ విమోచనమునకు ధీమా రకువచ్చు నని తలచెదము. దేశమునం దంకురించిన స్వాతంత్ర్యోద్యమము అంతరింపనేరదు. కొంత కాల మది స్తంభించినట్లు గనపించినను, మరల నది ద్విగుణీకృతశక్తితో విజృంభించక మానదు. ప్రజలలో స్వాతంత్ర్యప్రబోధ మొక మారు గలిగిన పీమ్మట, అది యాగిపోజాలదు. గమ్యస్థానము జేరువరికు, ప్రజల నది ప్రోద్బలపరుచుచునే యుండును. తాత్కాలికముగ జనించిన వివాదముల జూచి గాని, కలహముల గాంచిగాని, నిరుత్సాహ పడ నవసరము లేదు. గాంధీమహాత్ముడు అలీసాదరులు మొదలగు ధర్మాచరణరాయణులు నాటి నబీజములు వృథగ బోనేరవు. కార్యదీక్షయు, దృఢ విశ్వాసమును ప్రజల కవసరము. వీనిని ప్రజలలో పురికొల్పుటకు మహమ్మదాళీగారి అగమనము తోడ్పడి, స్వరాజ్యమును చేరువకు దెచ్చు గాక!

ఆచార్య ప్రభులచంద్రుడు: నిర్మాణకార్యక్రమము

నిర్మాణకార్యక్రమమునందు దృఢవిశ్వాసము గల నాయకులలో, మహాత్మునికి చిమ్మట ఆచార్య ప్రభులచంద్ర రాయగారే అగ్రగణ్యులుగ గన్నట్లు చున్నారు. వీరికి గల విశ్వాసము, ఇతర నాయకుల నావహించునెడల, దేశము అతి త్వరితముగ స్వరాజ్యసిద్ధిని గాంచియుండును. బెంగాలులో శాసనసభలో ఖుల్నాజిల్లాకు అభ్యర్థిగ నిలువ బడెద రను వార్తను విని, దాని సత్యము నరయుటకు జగవ్రత వ్రతీకా సంపాదకులు ప్రభులచంద్రనియొద్దకు వెడలియుండగ, ఆవార్త యసత్యమని రాయగారు దెలుపుచు, తమ యాసక్తి యంతయు నిర్మాణకార్యక్రమమువంక కే మొగ్గుచున్నదని తెలిపిరి. గాంధీమహాత్ముడు బోధించిన, అప్పు శ్వతానివారణము, కద్దరు నిర్మాణము, ప్రజాసామీన్యోద్ధరణము, మొదలగు సంకేతములు తమ హృదయము నెక్కుడుగ నాకర్షించుననియు, వీనిని నిర్వహించుటకే తమ శక్తి సంతను ధారబోసిననియు, ప్రభులచంద్రుడు చేసినవాగ్దాన మెంతయు మెచ్చదగి యున్నది. నిరర్థకమగు శాసనసభాప్రవేశ సమస్యకొరకు, ప్రజల శక్తులన్నియు వ్యర్థమై పోవుచున్నందులకు, ప్రభులచంద్రు డెంతయు వగచుచున్నాడు. తీవ్రస్వరాజ్యవాదులు గూడ, జాతీయ నిర్మాణ మనినను, నిర్మాణకార్యక్రమ మనినను ఏకగించుచుండుట, ప్రభులచంద్రుడు కనిపెట్టెను. తిరుకుతెలుకు లాకర్షించినంతగ, నిర్మాణకార్యక్రమము ఆర్షించుట కష్టము. ప్రజాసామాన్యవిద్య కొరకును, కద్దరు పరిశ్రమాభివృద్ధికొరకును, ప్రభులచంద్రుడు పాటుబడ నిశ్చయించెను. కేవలము పై న్ను కొరకు తన శక్తిసంతను వినియోగించుచుండిన, రాయగారు గాంధీమహాత్ముని శంఖారవము వినుపింపగనే, కద్దరువంకకు తమ దృష్టిని ద్రిప్పిరి. పై న్ను కొంతకాలమువరకు వేచియుండ వచ్చునుగాని, స్వరాజ్యము వేచియుండ జాలదని, రాయగారు పలుకుచున్నారు. సత్వర స్వరాజ్య సంపాదనము కొరకై తమ కత్యంతప్రియ మగు శాస్త్రపరిశోధన మును గూడ రాయగారు వదలిపెట్టిరి. నిర్మాణ కార్యక్రమము స్వరాజ్యసిద్ధి గలుగజేయునను పూర్ణవిశ్వాసము, ప్రభులచంద్రునికి గలదు. శాసన

సభా ప్రవేశము వ్యాప్తి క్రియలవంక కాలని మనము మరలి యుండలేదు. నిర్మాణకార్యక్రమమును శ్రద్ధతో నిర్వహించి రాయగారి వంటి వారికి దాని ప్రయోజనము తెలియగలదు. తదితరుల కది చక్కగ గోచరింపజాలదు. నిర్మాణ కార్యక్రమనిర్వహణము పొంపవలయు గాదని తలచెడివారు గలరు. ఇట్టియభిప్రాయము నిరాధారమని, క్రమబద్ధమైన దీక్ష చెప్పకనే చెప్పబడును. గాంధీమహాత్ముడు తన విశ్వాసమునంతను నిర్మాణకార్యక్రమమునం దుంచి చనెను. దానిని పంజాబు ఎక్స్ప్రెస్సు వేగముతో నడుపవలెనని సూచించెను. లాలా లజపతిరాయగారును, ఇక్ష్వాకు ప్రచురించిన ప్లేటుమెంటునందు, అనవసరమైన మునుపటి నాడిక, బార్లోలిలో నిరూపించబడిన నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించవలెనని ప్రజలకు బోధించుచున్నారు. శాసనసభల ప్రశ్నగూర్చి ఎట్టి భేదాభిప్రాయమున్నను, ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసభవారు దాని నెటుల నిర్ణయించునున్నను, నిర్మాణకార్యక్రమము విషయమై ఎట్టి యభిప్రాయభేదముండజాలదు. దీనిని నిర్వహించుట కన్నివత్సములవారును తోడ్పడవచ్చును. ప్రజలకు కూడు గడ్డ నిచ్చునది కార్యక్రమమే. నిమ్నజాతుల నుద్ధరించునది కార్యక్రమమే. జాతీయైక్యతను సమకూర్చునది కార్యక్రమమే. జాతి కనువగు విద్య నెనగునది కార్యక్రమమే. గ్రామములలో తెగదాలను నిర్మూలించునది కార్యక్రమమే. వేయేల, భారతజాత్యుద్ధరణమునకును సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికిని, ఇంతకన్నను సులభతర మగు మార్గ మింకొకటి గనుపించదు. హిందూదేశమునకు, పరు లెవ్వరును పోయినద రనియు, ప్రజలు స్వతంత్రులై నాథారములు ముఖ్యమనియు, ఇక్ష్వాకు గోచరించినంత స్వేచ్ఛయుగ నిదివర కెన్నడును గోచరించి యుండలేదు. అట్టితరీ, నిర్మాణకార్యక్రమనిర్వహణమున కన్నచు ఫలప్రదమగు సాధన వేరొక టుండునా?

వలసరాజ్యములందలి భారతీయులు సంయుక్తరాష్ట్ర మితవాదులకు, ఆంధ్రాసుగారు చక్కని సలహా నొసగిరి. దక్షిణాఫ్రికాప్రభుత్వమువారు ఇష్టమున్న భారతీయులను హిందూదేశమునకు బంపివైచెదమని తెలిపినపుడు, అందలి నిజసందర్భములను గ్రహింపక ఆంధ్రాసుగారు సూచన సంగీకరించిరి. గాంధీమహాత్ముడు తదితరులును, ఈ సూచనయందలి మోసమును తెలియజేసినను, ఆంధ్రాసుగారు మొదట గ్రహింపరయిరి. రాను రాను మోసము బయల్పడెను. పేరునకు ఐక్యనిర్గమన మయినను, భారతీయులను దక్షిణాఫ్రికానుండి బలవంతముగ బంపివైచిరి. వారి కనేకయాశలను గలిగించిరి. హిందూదేశమునకు వెడలిన భారతీయులకు ప్రభుత్వమువారు జీవనాధారము జూపించెద రను మొదలగు నాశల బెట్టిరి. ఇట్టి ఐచ్ఛిక నిర్గమనము వలన, భారతీయు లెట్టి కడగండ్లపా లయిరో, సి. ఆర్. నాయుడుగారు కనుల గట్టినటుల వర్ణించిరి. తాము వెనుక పొరబడితిమని, ఆంధ్రాసుగారు పుడంగికిరించుచున్నారు. శాసనసభ్యులు గూడ తనవలెనే వెక్కుమారులు మోసపోయి రనియూ, కడు అజాగ్రత్తతో బ్రవర్తించి రనియూ, మారిషసు మొదలగు ప్రదేశములకు భారతీయులను పంపవలెనని కంగీకరించుట దోష మనియు, ఆంధ్రాసుగారు హెచ్చరించిరి. తాము చేసిన తప్పిదమును సవరించుకొనుటకు శాస్త్రప్రభుత్వము తుట్టుతుదకు ప్రయత్నించిరిగాని, లాభము లేదయ్యె ననియు, గొప్పపప్పు మందువలన గలిగినదియు, ఇకనయినను నాయకులు

మేల్కొని తాము స్వేచ్ఛ గుణపాఠము నాచరణలోనికి దేవలయు ననియు, ఆంధ్రాసుగారు గోరిరి. మితవాదు లీకనయినను మేల్కొందురా?

తెల్లజాతులు : రంగుజాతులు జాంజబారు బిషప్సారు లండన్లో ప్రసంగించుచు, తెల్లజాతుల రంగుజాతులమధ్య భ్రాతృభావము ప్రబలవలెనని గోరినటుల, విదేశపార్తలు దెలుపుచున్నవి ఈ బిషప్సారు కెనియాదేశమునకు సంబంధించినవారు. భారతీయులను తెల్లవారు పెట్టెడి బాధలకు, వీరును బాధ్యులే. కెనియా సమస్య విషయమై, ఎక్కుడు కార్యమును ద్వేషమను జూపినవారు బిషప్సలే. మరముపేటిట, వీరు మెంపొందజేసిడి విద్యేష మకరిమితము. ఇట్టివారు శ్వే జాతులకును తదితరులకును సాభ్రాతృత్వము గుదురవలెనని బోధించినంతమాత్రమున సేమిఫలముండును? విదేశములనుండి మిషనరీలు చురు దెంచి, హిందూదేశమునందలి జాతీయేషములను నిరసించుచు, మానవసమానత్వమును బోధించుచున్నపుడు, పాశ్చాత్యదేశములందు ప్రజలియున్న జాతీయేషము భారతీయులకు గోచరింప కుండెను. పాశ్చాత్యనాగరికము, లోకరహిత మని ప్రజలను కొనజొచ్చిరి. కాని, పాశ్చాత్యదేశములలో గనుపించెడి జాతీయేషము, ప్రాచ్యదేశములలో నెక్కడను గనుపించదని ఇక్ష్వాకు స్పష్ట మగుచున్నది. అందుచే జాంజబారు బిషప్స తమ సందేశములచే నెవరిని మోసపుచ్చజాలరు. కెనియాలో తెల్లవారి దుండగములను ముందగ మాన్చి, శ్వేతేతరులను భ్రాతృవరులుగ భావించిన పిమ్మట, వీరి కలుకులకు విలువ యుండును. ముందు హృదయము మారనిది, ద్వేష భావము తొలగజాలదు.

లజపతిరాయగారి తలంపు లజపతిరాయగారి ప్లేటుమెంటునందలి ముఖ్యమగు మాటలను కొన్నింటిని అన్వేషియేతుమ ప్రెస్సు వార్త వదలుటచే, దురభిప్రాయము వ్యాపించుటకు వీలగును. గయా కాంగ్రెసు సభలో తాము హాజరై యుండినచో, ఎన్నికలలో పాల్గొను మని తాము బోధించియుండెడి వారమని, లజపతిరాయగారు సూచించినటుల వార్తలో గలదు. అంతియగాని, అందలి యద్దేశ మేమియో దెలుపబడలేదు. శాసనసభలు నిష్ప్రయోజకములని పైన దెలిపిన లజపతిరాయగారు, ఎన్నికలలో పాల్గొనవలయునని ఏల పురికొల్పి యుండురు? నేటి వార్తలో దిద్దుబాటు సూచించబడినది. కాంగ్రెసుపక్షమువారు ఎన్నికలలో పాల్గొని, వారు అధికసంఖ్యలతో నెక్కొనబడునెడల, శాసనసభలో వారు ప్రవేశింపకుండ ప్యారలల్ శాసనసభలకు, ప్యారలల్ సామ్రాజ్యశాసనసభను నెలకొల్పవలయునని తాము సలహానిచ్చి యుండెడి వారమనియు, అందు కిప్పుడు అవకాశము లేదనియు, లజపతిరాయగారు సూచించినటుల్ గనుపట్టుచున్నది. ఈ పద్ధతి యొక్క సాభ్యసాధ్యముల గూర్చి చర్చింప నిపు డవసరము కాదు. కాని, లజపతిరాయగారి యద్దేశము దెలియకున్నయెడల, ఎన్నికలలో పాల్గొనవలయునను సలహా మిగుల అసంబద్ధముగ నుండియుండును.

సీనియర్ నిట్టిగారి యారోపణలు ఇటీవల ప్రధాన మంత్రివదలిని వహించిన సీనియర్ నిట్టిగారు, ప్రాచీనమంత్రియగు పాంకేజుగారి కద్దతుల గూర్చి మాంచెత్తరు గార్డియను పత్రికలో మొక వ్యాసమును

ప్రాయము, వానిని తీవ్రముగ విమర్శించి యుండిరి. ప్రాచీనవారి కిప్పుడు మిక్కుటముగ సైన్యము గలదు. ఈ సైన్యము నెవరికొరకు నిలిపియుంచి రని వీరడు గుచున్నారు. ఇంతటి సైన్యము నుంచుకొనవలసిన యవసరము వీరికి గనుపించలేదు. ప్రాచీనవారి అంతరంగికోదేశము యూరపునం దెల్ల ప్రాబల్యము వహించుట యని, నిట్టిగారి తలంపు. ప్రాచీనవారి జలాంతర్గాములును, వాయువిమానములును ఇట్టి యుద్దేశమును కొనసాగించుటకు తోడ్పడునని వీరూహించుచున్నారు. అమెరికాలో ప్రాన్సు విషయమై అనేకసందేహములు వ్యాపించియున్న వనియు, వానిని దొలగించుటకు పాంకేజుగారు పరియగు ప్రత్యుత్తర మొసగుట భావ్యమనియు, నిట్టిగారు హెచ్చరించుచున్నారు. యుద్ధమునకు బూర్వము, యూరపీయను రాజ్యముల దృష్టి జర్జనీ యుపద్రవమువంకకు దిరిగెను. ఇక్ష్వాకు ప్రాన్సు యుపద్రవమువంకకు దిరిగినటుల దోచుచున్నది.

ప్రవాసశిక్ష తిరునల్వేలివాస్తవ్యులగు లక్ష్మణశిల్ల యను కాంగ్రెసు ప్రచారకుని, సింహళద్వీపమును విడిచి పెట్టవలయునని సిలోను గవర్నరుగారు కోరిరి. సిలోను గవర్నరుగారికి, స్వాతంత్ర్యోద్యమముపై ఎట్టి ఏవగింపు గలదో, దెలుప నవసరము లేదు. అట్టితరీ, కాంగ్రెసు ప్రచారకుని దేశమునుండి వెడలగొట్టుట వింత గాదు. స్వరాజ్యము సిద్ధించవరకు, భారతీయులకు స్వదేశములో గాని, దేశము వెలుపలగాని స్వేచ్ఛ లభింపనేరదు.

సానికవార్తలు

మద్రాసు శాసనసభాసమాప్తి:— సెప్టెంబరు 11 క తేదీతో యిప్పుడును మద్రాసు శాసనసభ సమాప్తి నొందునని గవర్నరు విల్లింగ్టను ప్రభుత్వగారు ప్రకటించుచున్నారు.

జంతుహింసా నివారణ సంఘము:— ఈ సంఘ యాజమాన్యమున యె. కె. రంగస్వామి అధ్యక్షుగారు కేపుకుకవరము 81 క తేదీ నాయంత్రము 6-30 గంటలకు "భూతకయ"ను గూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

బాలభట ప్రదర్శనము:— సెప్టెంబరు 1 క తేదీన సాయంత్రం 5-30 గంటలకు మ్యూజియం థియేటరులో గా|| పానుగల్లు రాజాగారి యాజమాన్యమున బాలభటుల వివిధ ప్రదర్శనములు జరుగును. అందు కోలాటము, ప్లాటూ, ఇంగ్లీషు పాటలు, గాడ్డీలు, కమానులుండును.

మోటారువలన అకాలమరణము:— తిరుకల్ కే.డి. వీరరాఘవ మొదలి పిథిగో హైస్కూలు బద్దమ, ఒక 15 యేండ్ల పిల్లవాడు ఆ యి.ట్టోనుండి యాయెట్టోకి రావలెనని గతాన పిథిగోనికి వచ్చునది మోటారుబండి వాని మీదుగా పోయి రక్తము గ్రక్కి వెంటనే కృతిహించెను.

శాసనసభల ఎన్నికలు:— గవర్నరు మెంటు, మ్యూనిసిపల్ లోకలభండు ఉద్యోగము శాసనసభల ఎన్నికలలో తమకు ఓటిచ్చు అధికార మున్నను, యితరులకు ఓట్లకుసంపాదించుటలో నేరభమై సహాయముజేసి జోక్యము గలగజేసికొన గూడదని రిటర్నింగు ఆఫీసరులు వారిపై జ్ఞాపకముజేయవలెనని ఎన్నికల సహాయకాధ్యక్షుగారు ప్రయోచించుచున్నారు.

విమానము బ్రద్దలగుట కెంటులో బ్రద్దలై విమానములో చనిపోయిన ప్రమాదము అక్ష్వాకు విశ్వవిద్యాలయమున పట్టభద్రుడైన వెస్ట్ సెంటిని తెలియచున్నది.

२५ २४ ०४ ३३

ఈలోపల స్కాటుకర్డుగారిను ఆయనపిచ్చిందియు
తేలిక జరలమిడుగా గూడెము బోవుటకు తోరుగడ్డనుండి
యలుకొనరి. వారు ఆసానుగ్రహే 27 మైళ్లదూరముననున్న
గూడెముచేరి. మరునాడు సంగరులన్నియు తెలిసినమాటకు
వారు మాతముయిన్న గాడుగొండయను వల్లెలో పీరయ్య
వారను పట్టుకొనిరి. గూడెముగడ్డ నుండుట నురక్షితముగలేదు.
కావున స్కాటుకర్డుగారు ముందుపడి 5 లేడి తెల్లవాని
పరికి యాభి వీనిపొంగుటకు పిసిగొనబోయిరి.

జమాదారు సిబ్బంది యిద్దరు తప్ప మిగిలిన వారందరూ ఒక్కో జేబుండి బయటపడి జేబులు 5 తేదీని తెలిసినవి. ఈ విషయం యిద్దరుగా నోరు దివిలి, పాడేనకు వెళ్లి వెళ్లి తెలిసినవి. దీనివల్ల చంపబడినది. 5 తేదీని రాత్రి డిప్యూటీ యిన్స్పెక్టరు జనరలు పాడేనలో సార్జంటు నిలిపివేసి దొంగలనుండి సస్పెన్షన్లు తిరిగివెళ్లెను. ఒక సార్జంటు, 30 మంది మనుష్యులుగల సిబ్బందిగూడీ ఛత్రపురంనుండి వచ్చెను. తే 6 ది ఉదయం దాదనుగాను అతని సిబ్బందియు క్రింద పేరుమీదుగా కొయ్యారయ్య జేరి. ఆ రాత్రి విప్లవకారులు కర్నూలును దోమిలైలు నుండిచిరిసి స్త్రీలగురించుండి సామంత వర్ణంలు తిరిగివచ్చెను. ఆ రాత్రి నర్సపట్నములో సైన్యము సిద్ధముగనుండెనుగాని యేమియు జరుగలేదు. ఆ రాత్రియే వాల్తేరునుండి కొంగుగూరువచ్చి తే 7 ని చిన్న సిబ్బందిని తిరిగి పాడేనకు బయటపడిరి. తీసుగారు కర్నూలు సిబ్బందితోరంగ పోవ వంతుండి వచ్చి కర్నూలు పేట దొంగులగుండు వదలి వ్యాపించుటకే తీసుగార్ని సిబ్బందితో సహా రాత్రియే మోటారులలో నిచ్చటికిపంపివేసి నిశ్చయపడెను. ఈవదలి ఆంధ్రప్రదేశ్ తెలుసు. తేనన్న విప్లవకారులు తమయందేకమును ఒక వాడియుండురు. తీసువారు సరకన్న సాలెం వైకాపాతలము ఘోషి దిగుయింది.

పోలీసు యిన్స్పెక్టరు జనరలుగారు తేరిది ఉదయం వచ్చి, సాందర్బుగారి సంగతియేమియు తెలియలేదు. స్త్రీలగురు మూతము సర్వపట్నంజేరి. ఆ తొలివాడి సామంతమే స్థానిక గురుగారు కర్నూలు పేట జేరి. దాసగురును తీసుగారు ఆక్కడాయన గలనుకొనిరి. 10 11 తేదీల యందు ఆ చుట్టుకర్నూలుయంతయు సోదామడబడినది. కాని మాకరము ముతా వాస్తవ్యులు బొప్పియై వ్యాపారులు తేరుసంగతులను కెప్పకుండిరి. కర్నూలు పేటకు 2 మైళ్లదూరములో గాంగు విడిసియున్నది యీసంగతి తెలుపలేక తీసి బట్టివారి గ్రామముల యందేకము రెడ్డివో బాగుగ తెలిసికొనవచ్చును. విప్లవకారులు ధారు కొండవెళ్లెను ధారువరమునై పు వెళ్లి ఇచ్చి పు నుండి అల్లవ యదవిలోనే సర్వపట్నం గోలుగొండ కొద్దు చాటి 16 గవ్వతమునై పు దక్షిణముగావెళ్లిరి. తే 11 మధ్యాహ్నమునకు సార్జంటుకర్నూలుగారి వారి పోవ యేమూతమును గుట్టలేదు. ఆయన సిబ్బందికి యాధారములేకపోవుటకే తిరిగి సర్వపట్నం జేరెను. ఆ గాంగు కరగ, సరుగుడ్డలయలవచ్చును గంటవారి కొత్తగూడెము యనుగ్రామముజేరునగ, సార్జంటుకర్నూలుగారి నవచ్చునందు. ఆయన కానిన నుమును కర్నూలు పేటలోనున్న దాసగురు తెలిసిరి. కాని ఆ సైన్యము మరునటి ఉదయము వరకు గంటవారికొత్తగూడెము చేరలేకపోయిరి. గాంగు అడరుల, కంటారం, కొమ్మిల్ల మార్గము మీదుగా పోవు నని తలంపబడినది. చిర్రు రెండు ప్రజలములను హత్యముగారును పోవచ్చుగాను 12 తేదీన వెళ్లిరి. గాంగు కంటారమునకు వెళ్లలేకని 18 తేదీన కేరళయెను. సార్జంటు కర్నూలుగారు తేనము సరుగుడ్డవైపువర్తము బట్టిరి. అక్కడికి హత్యముగారు, పోవచ్చుగారును వెళ్లుటకు అడ్డుపెట్టబడిరి. దాసగురుని కొయ్యారయ్య రమ్మని యుత్తరువుజేసిరి. సాందర్బుగారు వెదలలలో నుండిరి. కొంగుగూరు యంక ను పాడేనలో నేయుండిరి. విప్లవకారులు సర్వదేవస్వతములలో లేరు. మామిలోయలో నుండవచ్చును. 15 తేదీ యిద్దరు గ్రామములు రాజుగారివద్దనుండి తునిలో నొక త్రివిధ మిక్రను తుత్తము తీసుక వెళ్లుమందగా హత్యముగాను కట్టుకొనిరి. ఈతేది విషయమై యిదివరకే తెలుపబడినది. 16 తేదీ రాత్రి సార్జంటుకర్నూలుగారు సర్వపట్నంనుండిచిచ్చి పోతుగారు గాంగు వెళ్లి పోయిన గంటకనాపురము జేరి. వారు వారిని కొయ్యారయ్య వైపు తిరిగి కాని కట్టుకొనలేకుండిరి. పోతుగారు కర్నూలు పేటకు తిరిగి వచ్చిరి. బల్లారి స్పెషలు సైన్యము సార్జంటుస్టేషన్ గారి వాయవ్యముగిరి రానోవారికి వంతుపడినది.

విప్లవకారులు తే 21 అమావాస్యకాదు పూజకేయటకు గూడెము వెళ్లెదరుని నుకొనిరి. సాందర్బుగారు ఇన్స్పెక్టరు బాల్కూలుగారిని, కొరాపుట్టి రిజర్వును వెదలలపలోనుండి తే 17 ని పూడెము పోవనుద్దేశించివెళ్లు దెలుపబడినది. విప్లవకారులు 5 మైళ్లదూరములో బొక్కలూరులో నున్నట్లు బాల్కూలుగారు 17 తేదీ రాత్రి తెలిసిరి. 18 తేదీ హత్యముగారు ఇన్స్పెక్టరు అడ్డుబెట్టగారిలో గుర్తెను, వెళ్లుచు నీటిపాలెంలో దిగిరి. పేట దుగారు బళ్లారి స్పెషలు సేనతో సర్వపట్నం తిరిగివచ్చిరి. 18 తేదీని కొంగుగూరు గంటాను సిబ్బంది 30 మందిలో లభ్యుంగి జేరెను. డిప్యూటీ యిన్స్పెక్టరు జనరలు ఉదయముననే చింత

వల్లెను బయటపడి వెళ్లెను. కొంతసేపైన పిదప పోతుగారు ను బళ్లారి స్పెషలు సిబ్బందిలో లభ్యుంగికి బయటపడిరి. సార్జంటు కర్నూలుగారు పోతుగారిని లభ్యుంగిలో కలియజేసి అడ్డుపెట్టబడినది. తీసుగారును కొంతసేపైన పిదప పోతుగారు వంతుపడిరి. ఇన్స్పెక్టరు బాల్కూలుగారు విప్లవకారులను దుక్కలూతునద్ద తప్పిపోయెననియు, తాను సంగతిమీదుగా గూడెము వెళ్లివెళ్లును, సాందర్బుగారు తెలియబరచిరి. బాల్కూలు సాధ్యమైనంత త్వరగా గూడెము వచ్చుననియు తెలియబరచెను.

చింతవల్లెలోనున్న కొంగుగూరు యీ సమాచారము తెలియగనే వెదలల వెళ్లి, అక్కడనుండి బాల్కూలుగారు గూడెమునకు బయటపడినట్లు జూచి తిరిగి చింతవల్లెను పోయెను. 19 తేదీ విప్లవకారులు సరవతిపాలెము వారిపాడురాత్రి వచ్చి కొన్ని లిజ్యును తీసుకొని వెళ్లివెళ్లు అగ్రామమువారు తెలియబరచెను. 19 తేదీ రాత్రి వారు సంతాద గ్రామములో చింతవల్లెను 7 మైళ్లదూరమున నుండివెళ్లు తెలియబరచెను. వారిని వెదలలకు కొంగుగూరు వంతుపడిరి.

కర్నూలుగారు, పోతుగారు కొంత సిబ్బందితో 20 తేదీని చింతవల్లెజేరిరి. సాందర్బుగారు విప్లవకారులు గూడెములో లేని తెలియబరచెను. ఆ దుచే నరదు 21 తేదీకి కేరళవల్లె జేరెను. సార్జంటుకర్నూలుగారు, పోతుగారు నవచ్చుటవచ్చిరి. కేరళవల్లెలో సమాచారము తెలియలేదు. కనుక పోతుగారు రివి కట్టెదనుంచి, సాందర్బుగారు గూడెమునకును, కర్నూలుగారు కొరాపుట్టి సిబ్బందితో గంట, యెట్టవెరగు గ్రామములకు వెళ్లిరి. ఇంతలో కొంగుగూరు పంపింపనకు వచ్చిరి.

తే 28 న కర్నూలుగారు, పోతుగారు చింతవల్లె వచ్చిరి విప్లవకారులు కొమగి వెళ్లుచున్నట్లు తెలిసెను గాన వాయలువైపు వెళ్ల నుద్దేశించిరి. రాత్రి 9 గంటలకు వదలవల్ల గ్రామమువారు వచ్చి సాయంత్రము 4 గంటల వైపుకారులు తన గ్రామమునకు వచ్చి కాటగడ్డవద్దనున్న తీసు గారివద్దనుండి వచ్చిన ఒకజమానని కట్టుకొనిరిని చెప్పెను. మాడెముగ్రామ వాయుడు తనగ్రామమునకు సుభ్యవేళ వచ్చివెళ్లు జెప్పెను. ఈ సమాచారము సార్జంటుకర్నూలుగారికి పంపిరి. కొంగుగూరు లోతుగడ్డకు పోవుచు ఉత్తరువయ్యెను.

డిప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరు జనరలుగారికి తేనము సార్జంటు కర్నూలుగారి సారేయలో తే 24 ఉదయం 6 గంటల అదిది ఆయన పోతుగారిలో గంట జనువల్లెను పోయెను. మధ్యాహ్నము 1 గ వనువల్లె ఘోషివద్ద నిపత్తు జరిగెను. ఆ తోజు ఇన్స్పెక్టరు జనరలుగారు రంపాంపూటి మొదటనున్న కాటగడ్డకు తీసుగారిని జూచుటకు వెళ్లెను. తొలివాడు తనువల్లెలో లూటీజరిగినట్లు తీసుగారు తెలిసిరి. గ్రామము దొకను వచ్చి ఘోషివద్దకు తుపాకులబురుగుచున్నవని తెలిసెను. వెంటనే పిరి ద్దరచ్చటికి పోయిరి. త్రోవలోనొకడ నోలీనువారు సరన్న పాలెమునకు వచ్చిరిని చెప్పెను. సరన్నపాలెము వద్ద బల్లారి సిబ్బందిలోని వారు నేను గారికి ని ఇన్స్పెక్టరు గారికిని, విప్లవకారులు పాడేనకు వచ్చె ఘోషు న పొందియుండి తమవైపు పోతుగారిని, సార్జంటు కర్నూలుగారు తుపాకులతో కాల్చిరిని జెప్పిరి. ఇన్స్పెక్టరుగారివద్ద సస్పటికి గంటాను సిబ్బంది 20 మంది మూతమేయింది. వైయూద్యోగము చచ్చిలో లేదో చూచుటకుగాను వాస్తవమునకు పోవ ప్రయత్నించెను. కాని త్రోవలో విప్లవకారులు కనుపడలేదు నీ రందినై తుపాకులను పేల్చిరి. మరి నుండునకు బోజుల వుండిరి. కనుక తిరిగి సరన్నపాలెము వచ్చిరి. వెళ్లినవారిలో మువ్వరు కానియటలేదు. అదిద్దరు కనుక కలిసికొనిరి.

ఇన్స్పెక్టరు జనరలు గారు సరన్నపాలెములో నేయుండి స్త్రీ కర్నూలుగారికి యెమ్మక సిబ్బందులతో, కర్నూలు కలు రందిరి. మరునాడు స్త్రీ కర్నూలు వచ్చెను. మృతకేవలములు దెవుటు కన్నయను వెదలలేదు. కాని గ్రామము తెలిసిన తెచ్చిన బహుమతు లిచ్చెనని తెలియబరచిరి మధ్యాహ్నము 2 గంట గ్రామములు గాయము తగిలి పడిన 1 బల్లారి జమానుని, 2 బల్లారి జమానుల కేసులను దెచ్చిరి. మృతికొందిన ఉద్యోగముల కేవలములు రాత్రివేళ కర్నూలు పేటకు దెచ్చి, 26 తేదీ ఉదయమున సర్వపట్నములో పాతబడినది.

మొత్తమున ఇద్దరు ఉద్యోగములు, ఇద్దరు జమానులు వచ్చిరి. 1 పాడు కానిస్టేబులు, 1 జమాను గాయములబడి, 1 జవాను కనుబడినందు.

సమరమున ఏమి జరిగెనో వివరముగా తెలియదు; కాని పిదప తేనెన ప్రయత్నము వల్లను, బల్లారి జవానులు చెప్పిడి కానిసిబ్బట్టి యీ విధముగా తెలియచున్నది:—

కనుకవల్ల గ్రామములము వాసపోవరును సార్జంటు కర్నూలు దగాజేసిరి. సార్జంటు కర్నూలుగారు పోలీసు సిబ్బందితో నాగూరు

మనయ్యచుడు వారి విప్లవకారులు వందుకొను చుండిరి. పోలీసు రాకనుగూర్చి గ్రామమువారు సోదరుడు వారికి తెలియజేసెను కనుక నే వారు పొందియుండిరి.

మన్యమంజిటిలో నాగూటి విప్లవకారులకు చాల యెను తులవైనది. యెను కాపురముగా పంపబడిన చిన్న సిబ్బందిని కదిలివేసి కనుక ఉద్యోగులతో కన్యయన్న సిబ్బంది వైకా విప్లవకారులు తుపాకులు ప్రేల్చిరి. కాని వెందటి మాత్ర వాయకులకు దెబ్బ తగులలేదు. జమానులమీద ముందు కాల్చిరి. ఈ పోటికి 300 గంటలదూరమున ఉద్యోగులు కేసులు కనుక కనుక పిరు కొంతదూరముబోయి తమ మనుష్యులందరిని ప్రోగుచేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నపుడు చంపబడిరి తెలియచున్నది. కనుకవల్లె జవాను వదలుట వైపున నున్న వెదల గొయ్యలో కాలుబాది పడియుండవలెను. ఆరు 308 తుపాకులు, 300 రాడ్ల ముందు గుండు క కర్నూలు పోతుగారు పిస్తోలులెందును విప్లవకారులు తీసికొనిరి. ఇది జరిగిన కనుక రిజర్వు సిబ్బందులు పనికిరానియు, అత్యులలో యద్ధముజేతు కేర్చిన సిబ్బందులు కావలె ననియు ఇన్స్పెక్టరు జనరలుగారు ప్రభుత్వమువారికి వ్రాసిరి. అచ్చటనున్న సిబ్బందు లన్నియు చింతవల్లె, లభ్యుంగి, కర్నూలు పేట, సర్వపట్నములలో నే యుంచబడినది. హత్యముగారు గుర్తేకనుండి 29 తేదీ వారి చింతవల్లెజేరిరి.

27 తేదీన కెట్టివెంటు లివపుగారు వచ్చి పరిశీలులను గూర్చి వ్రాసిరి. నేను సర్వపట్నమునకు వంతుపడిరి. 28 తేదీని జేరిరిని తే 30 న గాన వాపుగారు వచ్చియుండిరి. సమావేశ పరచి మలతారు స్పెషలు పోలీసు సిబ్బందులను రెండింటిని వంక నిశ్చయించి నున్న కార్యక్రమము నడిపించు యధికారిగా నియమించిరి. (సంకేతము)

మధురలో అరెస్టులు

28 తేదీ రాత్రి 12 గంటలకు అరెస్టుచేయబడిన అర్జుని 9 న తేదీ సాయంత్రము కొద్దు తీసికొనివచ్చిరి. తక్కిన 300 గురును నూడ స్వతముగా కొద్దుకు వచ్చి వకవడికి వ్రాసి 10 మంది జామినమీదకదిలె వెంటెబరు 15 న తేదీకి మేజిస్ట్రేటు వాయిదా వేసెను. ఇంకను ఏమిగురి యీ కేసులో అరెస్టు చేయవలసియున్నది. 29 న తేదీ ఉదయమున వారిలో మాటలాడుట కనుకని నియ్యకలెనని వైద్యవానియ్యగురు కొరగా పోలీసునా రంగీరింపి రైరి. వారికి భోజనము పంపుట కను మురింప కలెనని ఆయ్యరుగారు మరలకొరగా నందుల కద్యోగుల రంగీరింపిరి. మధుర కా గ్రామ సుఖమువారు వారికి భోజనమునుపంపిరి. వారిలో కొకరు కాతరుగారి సోదరుడు కాతరుగారితో మాటలాడ గొరగాఉద్యోగుల రంగీరింపలేదనియు అందువలనకేతు ఉద్యోగులను తులవాడెని యిరిని నూడ అరెస్టుచేసిరి. పిమ్మటనా 10 వందితో పాటు అరెసినినూడ జామినమీద కదిలిరి.

ఒక రైల్వే ప్రమాదము

భువనగిరి, ఆంధ్ర 29:—వి. ఎస్. రైల్వే బ్రాఫీకు నూకంపెండెంబు ఇట్లు రింతివార్త నుండును:—నిన్న సాయంత్రము 5 గంట దిగువకు బోవు 175 నెంబు మిక్సెను రైలుబండి బోగివును. రూపొలువచ్చు 1/17 మైలువద్ద కట్టలనుండి తొలగెను. రెండువాగెనులు కరిగిపోయెను. మరిరెండు కట్టల నుండి తొలగెను. ప్రయాణికులగురు రైల్వేలోనారికి గాని అపాయము గలగలేదు. ప్రయాణికులను తపాను వేరుజుడి జానికి మార్చిరి. రేపటినుండి తిరిగి రైల్వే రోజుకంటే సరిగా జరుగెను. (సంకేతము)

తెలిగ్రాఫు ప్రకటన:—ఆగ్రా, అగ్రాబెహన్ గంజిలకు వంతుపడు రింతివార్తలను జలువాదా జేయుటయం దలవచ్చు మగునని తెలిగ్రాఫుకాఖ నూకంపెండెంబు ప్రకటించెను.

కొవ్వారు డి|| ము|| కొర్నూ

సార్జంటు 228—22

వాది:— కంటిముక్కుల మోటరుక్కిం. ప్రతివాది:— కంటిముక్కుల కేకకాపు. సదరు వావా 4-9-28 తేదీకి వాయిదా ప్రతివాదికి ఆజేపబడుచున్నయెడల సదరు తేదీకి కొవ్వారు డి|| ము|| కొర్నూ తోగెను కావలెను. తిరియెడల డి|| కొర్నూ. తే. రామానుజాచార్యులు, ప్రిడరు, కొర్నూకుది, పి, పుష్పగ్రామ.

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక సమాజము, ఏలూరు

కడపటి రెండునాటకములు

సారంగధర, శకుంతల-సావిత్రి

ఈ సమాజమువారు 26 వ తేదీ సాయంత్రము కడపటి నాటకమును ప్రదర్శించి గాని రాయలు ధయేయవారికి ఒక నాటకమును ప్రత్యేకముగా ప్రదర్శించుటకు ఒక బడిక జరిగినందున 28 వ తేదీ మంగళవారమునా నాటకమును ప్రదర్శించిరి.

శ్రీకృష్ణతులాభారం

సుగుణవిలాస సభవారి కోరికపై నేడుసాయంత్రము రక్తి కు సుగుణవిలాస సభవారి ఆదరణకొనెడి శ్రీకృష్ణతులాభార నాటకమును రాయలధయేయవారి ప్రదర్శించెదరు.

సారంగధర

నెవ్వెంబరు 26 వ తేదీ శనివారమునాడు అనగా ఎల్లండి సాయంత్రము రక్తి కు రాయలు ధయేయవారి సారంగధరనాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

శకుంతల-సావిత్రి

నెవ్వెంబరు 2 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంత్రము రక్తి కు చెన్నపూరి ఆంధ్రసభవారి ఆదరణకొనెడి రాయలు ధయేయవారి కోరికపై నాటకమున నాల్గవ అంకము వరకును, సావిత్రినాటకమున వివాహసంరచననుండి కడపరకును ప్రదర్శించెదరు. ఇదియు శ్రీకృష్ణముగా వారి కడపటినాటకమున తెలియచున్నది. అనాడు చెన్నపూరి పోషకమున శ్రీ మోతే వారాయణరావు జమీందారు గారికి సహ్యాపత్రమును పాత్రధారులతో కొండరికి గుర్రకత్తములును సమర్పించబడును. కాన ఈ కడపటి రెండునాటకములను ఆ ధ్రువంధరును ముఖ్యముగా వచ్చి సమాజమువారి నాదరించి వీటికొప్పుపొందురు.

చెన్నపూరి ఆంధ్రసభ

శ్రీ సీతారామాంజనేయ సమాజము వారికి

గౌరవాతిథ్యము

శ్రీ సాయంత్రము రక్తి కు ఆంధ్రసభవారి సమాజము వారి సమాజాధిపతుల శ్రీ మోతే వారాయణరావు జమీందారుగారిని గౌరవించుటకు మితవాచాతిథ్యము జరుగును. నెవ్వెంబరు 2 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంత్రము రక్తి కు సమాజమువారు రాయలు ధయేయవారి ఆంధ్రసభవారి ఆదరణకొనెడి శకుంతల-సావిత్రినాటకములలోని భాగములను ప్రదర్శించెదరు. ఈ విషయము అభ్యుధిగా నిర్ణయించబడినది. విలువ కట్టలవలన నోటిను పంపబడిన గాని శత్రువుల కొండరికి చేరునో లేదో అను సంశయమున నీ ప్రతికావళిము సమీప విన్నవించుచున్నాము. కొంచుండు పొల్ల గోరు సభ్యులు శ్రీ సభ ఉదయముననే ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కా కార్యాలయమునకుండు సభ లేకపోవ్వగిలినందున తెలియజేసి ప్రార్థింతుము. ఏలూరు నాటకమును గలదిను విషయములన్నియు నా ఉద్వేగి కడిగిన తెలియగలవు. శ్రీ సభ ఉదయము 7 గంటలు మొదలు సాయంత్రము 4 గంటల వరకు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కా కార్యాలయమునకు కలుగు సంబంధమునకు సభ లేకపోవ్వగిలినందున తెలియగలదుగాని వెనకు మూడి తేవీరిరావుగారుగాని కావలసిన విషయములను తెలియగలరు.

గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

కార్యనిర్వాహకసభ

ఈ గ్రంథము మొక్క కాంగ్రెసుసభవారి సభ 2-1-23 తేదీ భువనగిరి సాయంత్రం 3 గంటలకు సభ్యులలో తాలూకా కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులను జరుగును. కాన సభ్యులందరను తాలూకావారులకు కప్పక దయచేయ ప్రార్థింతుము.

విషయములు:—(1) జిల్లా నిర్ణయములు, (2) గొంటూరు ప్రదేశము యీ సంఘము లేకవున సభ్యులు, (3) తెలంగాణ, బాపట్ల, చీరాలలో కాంగ్రెస్ సభ్యుల దిపోలు పెట్టుట, (4) కార్యకర్తల భావములు, (5) భద్రకావల్య మిషన్ వ్యతిరేకములు, (6) భిల్లి పోదలంక శ్రీ ప్రతిభల భవనములలో భావము (2) గండు విద్యార్థి వేదములకాలపమితికొద్దయెట్లు, (7) ఇతరవిషయములు.

మద్ది రాధాకృష్ణమూర్తి, కార్యదర్శి

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు

నాగపూరు సత్యాగ్రహ నిరసనము

లాహోరు గౌరవ్యులు ఉపన్యాసములు

లాహోరు ట్రిబ్యూనున ప్రతి విమర్శనము

గౌరవ్యులు ప్రసంగము

ఈ కాల 26 వ తేదీన పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు గౌరవ్యుల చేరి, అనాడు సాయంత్రము హిందూమహమ్మదీయమైత్రీ గూర్చి బహిరంగ సభలో సుప్రసిద్ధిని గౌరవ్యులలో హిందూ మహమ్మదీయ విరోధముల కలగ వలెండుట ప్రశంసనీయము. స్వరాజ్యమునకు భయములేని ఆత్మకనకముగాన సంఘటనగిన ఏ గాటులు చేయుట ముఖ్యము. వారివారి మతభేదములకు నిర్భయముగా తిరస్కరించు స్వరాజ్యముకొర కందరుల కలసి తుచుచువలెను. కాంగ్రెసులో విభేదములు తొలగించిన గాని ఏకాభిముఖ జతప్రభుగా తేలేదని బాగుగా గుర్తుపెట్టెడిగాన ఆవరసభలో ముఖ్యముగా నట్టి గొప్పము నామోదించవలెను. రెండు పక్షములవారు కలసి చేకవేసే చేతులు గలవట్టి విధానమును నిర్ణయించులెనని కోరెదను ఇంగ్లండుకు బహిష్కరణ పక్షమువారి ప్రయత్నములను మీరు చూచియు యున్నారగాని నిపుడు స్వరాజ్యపక్షమువారి గూడ సహకారమునగి మూడవ తరని కోరెదను.

గత ఏప్రిల్ 26 లోను ఒకప్పుడెవరువారి ప్రయత్నము లన్నియును పూర్తిగా విఫలమైనవి.

చేకవేసిన దంతముల పెద్దయెత్తున కాంగ్రెస్ సభ్యులను ప్రారంభించుటకు చేకవేసే తత్పరమున సంసిద్ధులుగా నుండలేదని వారు పూర్తిగా తెలియున్నారగాన ప్రజలలో కృత్రిమోత్సాహమును కలిగించుటకు వారు మొదట ప్రయత్నించిరి. అందులకు కావలసిన భవనము జనమును పూర్తిగా కనుకూడ: ముంజే తొందరపడి నిష్పానుకు సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించిరి. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నా సత్యాగ్రహమునకు సమాజము తప్పక కలుగునని మొదటనే నిర్ణయించబడినది. నాగపూరులో ప్రారంభించిన సత్యాగ్రహములకు బడలు కానిదిన ఫలితములూర్చి వారికి యిబ్బంది కలిగించుట పొడిగాదనియు నేనింతరము వారిని చూచి కల్లెల్లి జిల్లా ముఖ్యమైన పెన్నును కలిగియుండలేదు. అది విఫల మగునను నమ్మము నాకు పూర్తిగా నున్నది. చేకవేసే హిందూ కోరుకు వారికి విజయము కలుగవలెననియు ముఖ్యముగా కోరితిరి. ఇట్టి సత్యాగ్రహము విముఖమైన గాన దానిని చూచి నా నిష్పాతాభిప్రాయమును నేడేసభలో తెలుపగోరితిరి. నా పూర్వ సత్యాగ్రహవిషయమున వారు ప్రతిగురున్నారే గాని దానివలన వారిని నేనినందించుటకు కలిగితిరి మావరియైన కలుగలేదు. చేకవేసేయ్య: తియిన భావించి వారిని కలదాల్చి కలుపుచు చేకవేసే అత్యాచారముతో సత్యాగ్రహ మొనరించి కారాగృహములకేగి కప్పములకు పాలెనయెత్తు వారిని నేనెంతయు ప్రోత్సహించెదను. నాకును నేటుజనుకాలము బహుగాలిని అభిప్రాయభేద మర్హితిముగ నున్నను వాస్తవ్య వా కథితుల గౌరవములకు గాన వా కొనరించిన గొప్ప స్పృహ త్యాగమునకు నేను వారి సభించించెదను.

కాని చివరకు దానివలన కలిగిన ఫలిత మేమి? చాల ప్రయత్నముల తానై వెక్కుకప్పుడులకు పాపిందెలకు లాభ మేమి కలిగినది. మంజు గుడ్డిగులకు ప్రాసీ వా అయినది బడసి ఊరేగింపు సాగించిరి. పోలీసులూర్చులు తుపాకీకరముగాని పెంటనే వచ్చెను. ఎప్పుడు బుద్ధిభిక్షనపుడు నిరోధక శక్తియును ప్రయోగించుట కరకు సిద్ధముగానే యుండెను. వీనివలన అసహయోధ్యులు నిధాంతమున కెల్లుల విజయము కలిగిందో నేక ప్రశ్నించబడుచున్నాను. ఈరితిగా నిట్టి గొప్ప త్యాగమును చేసినందువలన మన మొక అడుగైన ముందుకు పెట్టుకొని యుండలేదు.

ఇక బహిష్కరణ పక్షమువారు నిరంతరము చేయుచున్న మహాత్మా మొక్కటిమార్తీ మున్నది. అది విరామము లేకుండ స్వరాజ్యరక్షణమువారి తీవ్రముగ నిరసించి నింకించుటయే. వా లేదయైన ఘనకార్యము నిశ్చయము చేసెద రని యింకను మిన్నక మాయముండెదరా లేక స్వరాజ్యరక్షణమువారి కసకాళి ముసంగదకా?

కానకనభా బహిష్కరణమున కడుపరచవలెను. హిందూ రాష్ట్రమునందును వేసిన తీర్మానము చాల పశంసనీయము. కానకనభావకు పెట్టినవా రకువరిపకలసిన సభ్యులు, నూర్చి కాంగ్రెసుసభవారు చేయు నియమముల కన్నిటికిని నేను అద్దదనయ్యెదను. మాపక్షమున చాలమందిగూడ అయిదు కంకిక రించెదరనియే నేను ఆమోదము అని నెహ్రూగారు నడిపిరి.

మొహరం కొట్టుటలు

మహారాష్ట్రులు

మరల వెనకును ముదిరినదేము. చాలమందిని ఆరెన్ను చేసిరి దోయికో బడిన సాత్తులో చాల భాగము మరల రాజ్యేరి పోలీసులూర్చులు స్వయముగా విచారణలగా వాకలు ప్రారంభించెనని కమిషను ప్రకటించెను.

దొరకెనమువారి ప్రకటనము

29 వ తేదీన నెహ్రూముండి దొరకెనమువారికి ప్రకటించిరి. రెండు జరిమలువారికిని కొంతకాలమునుండి విముఖ ప్రయత్నముగా నున్నదని ఉద్వేగుల తెలుపుదురు గాని కొట్టుట జరుగునని వారుహించలేదు. పోలీసు వాసంఖ్యలు, ముఖమున ప్రజలు వారిని లోబరుచుకొనుటకు సన్నద్ధులై ట్లు మే జిల్లాలు ఉండినయింటిని చుట్టవేసిరి ఆ దిక్కులకు పోలీసువారు తుపాకులను కాల్చుటలసినచెప్పు. తుపాకులు కాల్చినానే ప్రజల లాభితుండి వెదలిపోయిరిగాని దొమ్మిరంగతి పట్టుట మంతయు వెంటనే వ్యాపింతులకు దోపిడి జరిగింది సహాయనేల వస్తువరకు దోపిడి జరుగుచునే యుండెను. పిమ్మట దోయికో నుమండగా 27 గురిని ఆరెన్నుచేసి మరునాడు చేరాదు నునుండి గూర్కాలము మహారాష్ట్రులకు పంపిరి. 29 వ తేదీ వరకు వచ్చిన వార్తలను, టి 10 మంది చనిపోయినయియు 288 మందిగాయములు కలిగెననియు తుపాకీ నిండలన నలుగురు చనిపోయినయియు 22 మందిగాయములు కలిగెననియు తెలిసినది. పోలీసువారు 42 తూటాను ప్రేల్చిరి. ప్రజలకు భవన మహారము. నేన లింకను అచ్చటనేయున్నది. నెమ్మది కలిగింది.

జిల్లాపూరు అల్లరులు

కమిషను యిటుల స్టేట్సునును వ్రాసెను. 286 తేదీరాత్రి 9 క్కి కు మహమ్మదీయులలో ఉద్రేకము కలిగినది. పిమ్మట ముఖములు ఊరేగింపు కల్గవలసినవిధాన ఒక హిందువుల గృహలోకుల సంగీతము పాడుచుండుటలననే మహమ్మదీయుల ట్టికా చేయ కలిగినది. చాలామంది అయిటివాకిబి పోగుపడి సంగీతము మానేసే అయిటివాలు పెట్టి పోయెదరు ని చెప్పు గాగుంపు చెదరి పోయెను. పిమ్మట హిందువుల యింటి నుండి పెళ్లు మండగా వారిలో అద్దదలి కొండరు తుంటులు వారిని కొట్టిరి తెలిసెడిగాని అప్పుడు బలమగు కొట్టుట ఏమియును జరగలేదు. రాత్రి 10 క్కి హిందువులు తుపాకీ చేట్టుగాని పిథిగాని వచ్చి దానిని ప్రేల్చెను. అంతటితో మహమ్మదీయులకు మరల ఉద్రేకము కలిగినది. పోలీసు వారాచారపుని జిల్లాకొనినాని ఇంటిలోనికి తప్పిరి. తనవార పోలీసు ఉద్వేగులు మేజిస్ట్రేటు మున్నగువారువచ్చి రాత్రి 9 క్కి గంటలగురకును పిథిలో గొట్టివగురు అల్లరికలుగకుండచేసిరి ఆరాత్రి ఒక గుమ్మటము నకు ర ప్రయత్నేరి, ఒక హిందూదేవాలయమున విగ్రహమును గొట్టిరి తెలిసెడిగాని అసమయ ఎవనచేసికో తెలియలేదు. అదివలన కొట్టుట కలుగలేదు. అయరుకాదను ఆజ్ఞా నాడును ఊరేగింపును ఉత్సవములను నెమ్మదిగా జరిగినవి.

ఆ గ్రా

కమిషను, సేనాధిపతి, పోలీసు, పూర్వాల సంఘముల అభ్యుత్తులు హిందూమహమ్మదీయ నాయకులు మున్నగువారు 29 వ తేదీ ఉదయమున బహులకేగి వర్తకులకు బోధింపగా వారు రుజువులు తెరచిరి. 26 మందిని ఆరెన్నుచేసిరి.

సత్య వత్సు పాఖ్యానము

ప్రతి 1-కి ధర రు 1-0-0. పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము. ఇయ్యది స్వేచ్ఛమాహాత్మ్య కథను ఆధారముగాగొని వ్రాయబడిన శ్రోత్ర కావ్యము లలిత మున్నునై. భారాళముగు కవిత్వధార. పండితులకులు మెచ్చుకొన్నది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 7, తిల్లుకెట్టిపిథి, మద్రా

గాంధీమహాత్ముని విడుదల

శాసనోల్లంఘనము

గాంధీమహాత్ముడు అవతారపుత్రమడనియు అట్టివారు పశ్చిమ గాంధీయుగమున జన్మించుచున్నారని నెల్లరు అంగీకరించియున్నాడు. అనుచుచున్నప్పుడు గొప్పతనము అయిన మహాత్ముడు ఉన్నట్లుంటే లేవనెత్తే బాగా ఉన్నట్లుపడినది. భారతదేశానికి కల్యాణమును సహాయనిరాకరణము లేవనెత్తే మార్గము లేదని స్పష్టపడినది. ఇతరరాజకీయకీలకారులు గూడా యీ మార్గమునే అంగీకరించుచున్నట్లు కనపడుచున్నది. ప్రస్తుత మనదేశ రాజకీయపరిస్థితులలో ఆ మహాత్ముడు బంధ విడుదలదగుట చాల అవసరము. ఇది నిర్వివాదాంశము. ఈ పని నెఱవేరుటకు కాంగ్రెసు నాయకులు శీఘ్రముగా ఆలోచించి ఒక మార్గము త్రొక్కుట అవసరము. శాంతియుతమగు శాసనోల్లంఘనమునందు నాయకులకు మాఖ్యముగా అంతకంటే ప్రజలకు నష్టము జలపడినది. యెప్పటికైనా శాసనోల్లంఘనమే స్వరాజ్యసాధనమార్గము. గుంటూరులో శాసనోల్లంఘన విచారణసభను కల్పించుట జరుగబడిన శాసనోల్లంఘన విజయము, ఆ శాంతియుత విజయము నాగపురతాకవిజయము శాసనోల్లంఘన ఫలితమును జేరియుటకు స్పష్టముగా ప్రదర్శించ జేసినది. ఈ విధముగానే వెంటవెంటనే శాసనోల్లంఘనస్వరూపమును మాపుట చాల అవసరము. ఇటుల ప్రత్యేక సమన్వయ పరిష్కారముకొఱకు దాని స్వరూపమును ప్రజలు గుర్తెరిగిన గాని స్వరాజ్యసంపాదనకు ప్రారంభింపవలసికలెను. ప్రస్తుతమైన శాసనోల్లంఘనము సాధ్యముకాదు. నైఋతీ విజయములు జరిగిన వెంటనే గాంధీమహాత్ముని విడుదలకొఱకు శాసనోల్లంఘనము ప్రారంభించుట చాల శ్రేయోవాయకము, అవసరము. ఇందుకు మహాత్ముడు అంగీకరించునా లేదామను విషయము తర్కించుట దోషము. స్వరాజ్యమునందుకంటే మహాత్మునియందు భారతీయులకు శ్రద్ధాభక్తులు పెచ్చు. హిందూ సాంప్రదాయములు, లక్ష్యములు గుర్తెరిగినవారికి యీ విషయము బాగా గ్రాహ్యము. సంఘములయందుకంటే మనకు ప్రత్యేకవ్యక్తుల అవతారములయందు లక్ష్యము పెచ్చు. రాముడు, కృష్ణుడు, శంకరులు సాక్షి. కాబట్టి యీ మహాత్ముడు ప్రారంభించిన పరిశరములు సులభముగా కీర్ణముగా యేర్పకను. దీని అవశ్యకతను డాక్టరు కిన్నా నూచించి యున్నాడు. కాని రూపమును నిరూపించలేదు. ఒక మార్గము కనబడుచున్నది. ముఖముగా ఏపటి మహాత్ముడున్నా యత్ర వాడా బందిఖానాగే టు వద్దకు వెళ్లి నూపరించెంటును ఎట్టి దౌర్జన్యము లేకుండ గ కాంతియుతముగ మహాత్ముని విడుదల చేయుమని కోరుటయే. విడుదలకువరకు యీయోగమును కల్పింతురు. ఇటుల గానించిన నిస్సందేహముగా బంధించెదరు. అప్పుడు ముఖముగా ప్రతి దినము నిద్రపడలేదు. చివరకు నిలబడలేదు. ఒకవేళ యింతే పరుగు బిటీషులు మనలను బంధించినవో ఒక్కొక్క ముఖము రెండోమూడోరోజులు సాధ్యమైతే యింకా యెక్కువ రోజులు యెట్టి ఆచరణము భుజింక గేటువద్దనే ముఖము నిలబడలేదు. రెండు, మూడు రోజులు కాగానే ముఖము మార్చుటయును. ఈ విధముగా సంత కాలమైనను యీ యోగము సాధ్యమవును. ఇటులజేసిన బంధించక ఈ పేక్ష వహించ గల మనోబలసామర్థ్యములు బిటీషులకు లేని స్పష్టము. యిందును గురించి అట్టి ప్రాయశ్చిదము అందవని నానమ్మకము. ఇటుల సాగించుటకుయందుగానే యంతరకు భారతదేశములో జేరిన కాంతిమైతలులో నుండి గ్రేట వేల మందిని దీనికొఱకు ప్రత్యేకించి నిద్రపరుట అవసరము. గాంధీమహాత్ముని విడుదలకొఱకు శాసనోల్లంఘనము చేయుటకు ఇప్పటికి చేరి-వారికంటే పెచ్చు సంఖ్య రావలదు. ఫలానాపని చేయుటకు ఫలానాలోజుకు మైతలు కావలెనంటే వచ్చెదరు గాని యెట్టి స్వరూపము నివృత్తి విషయమును ఆలోచించక నైతికులు కావలెనంటే రారు. ఈ లోపమును యికను నాయకులు చేయుచుంటున్నాడు! గాంధీమహాత్ముని విడుదలచేయుట యనగా ధర్మమును స్థాపించుటయే అంతేగాని ఆయనను సులభముగా ఆశ్రయములో కూర్చోబెట్టి మేకపాటు, మేకశన పుష్కలముగా కలగజేసి ఆయనకు సౌకర్యము లేవ్వకుటకు గాదని తెలిసికొనవలెను. ఈ శాసనోల్లంఘనమును గురించి 1923-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1041-1042-1043-1044-1045-1046-1047-1048-1049-1050-1051-1052-1053-1054-1055-1056-1057-1058-1059-1060-1061-1062-1063-1064-1065-1066-1067-1068-1069-1070-1071-1072-1073-1074-1075-1076-1077-1078-1079-1080-1081-1082-1083-1084-1085-1086-1087-1088-1089-1090-1091-1092-1093-1094-1095-1096-1097-1098-1099-1100-1101-1102-1103-1104-1105-1106-1107-1108-1109-1110-1111-1112-1113-1114-1115-1116-1117-1118-1119-1120-1121-1122-1123-1124-1125-1126-1127-1128-1129-1130-1131-1132-1133-1134-1135-1136-1137-1138-1139-1140-1141-1142-1143-1144-1145-1146-1147-1148-1149-1150-1151-1152-1153-1154-1155-1156-1157-1158-1159-1160-1161-1162-1163-1164-1165-1166-1167-1168-1169-1170-1171-1172-1173-1174-1175-1176-1177-1178-1179-1180-1181-1182-1183-1184-1185-1186-1187-1188-1189-1190-1191-1192-1193-1194-1195-1196-1197-1198-1199-1200-1201-1202-1203-1204-1205-1206-1207-1208-1209-1210-1211-1212-1213-1214-1215-1216-1217-1218-1219-1220-1221-1222-1223-1224-1225-1226-1227-1228-1229-1230-1231-1232-1233-1234-1235-1236-1237-1238-1239-1240-1241-1242-1243-1244-1245-1246-1247-1248-1249-1250-1251-1252-1253-1254-1255-1256-1257-1258-1259-1260-1261-1262-1263-1264-1265-1266-1267-1268-1269-1270-1271-1272-1273-1274-1275-1276-1277-1278-1279-1280-1281-1282-1283-1284-1285-1286-1287-1288-1289-1290-1291-1292-1293-1294-1295-1296-1297-1298-1299-1300-1301-1302-1303-1304-1305-1306-1307-1308-1309-1310-1311-1312-1313-1314-1315-1316-1317-1318-1319-1320-1321-1322-1323-1324-1325-1326-1327-1328-1329-1330-1331-1332-1333-1334-1335-1336-1337-1338-1339-1340-1341-1342-1343-1344-1345-1346-1347-1348-1349-1350-1351-1352-1353-1354-1355-1356-1357-1358-1359-1360-1361-1362-1363-1364-1365-1366-1367-1368-1369-1370-1371-1372-1373-1374-1375-1376-1377-1378-1379-1380-1381-1382-1383-1384-1385-1386-1387-1388-1389-1390-1391-1392-1393-1394-1395-1396-1397-1398-1399-1400-1401-1402-1403-1404-1405-1406-1407-1408-1409-1410-1411-1412-1413-1414-1415-1416-1417-1418-1419-1420-1421-1422-1423-1424-1425-1426-1427-1428-1429-1430-1431-1432-1433-1434-1435-1436-1437-1438-1439-1440-1441-1442-1443-1444-1445-1446-1447-1448-1449-1450-1451-1452-1453-1454-1455-1456-1457-1458-1459-1460-1461-1462-1463-1464-1465-1466-1467-1468-1469-1470-1471-1472-1473-1474-1475-1476-1477-1478-1479-1480-1481-1482-1483-1484-1485-1486-1487-1488-1489-1490-1491-1492-1493-1494-1495-1496-1497-1498-1499-1500-1501-1502-1503-1504-1505-1506-1507-1508-1509-1510-1511-1512-1513-1514-1515-1516-1517-1518-1519-1520-1521-1522-1523-1524-1525-1526-1527-1528-1529-1530-1531-1532-1533-1534-1535-1536-1537-1538-1539-1540-1541-1542-1543-1544-1545-1546-1547-1548-1549-1550-1551-1552-1553-1554-1555-1556-1557-1558-1559-1560-1561-1562-1563-1564-1565-1566-1567-1568-1569-1570-1571-1572-1573-1574-1575-1576-1577-1578-1579-1580-1581-1582-1583-1584-1585-1586-1587-1588-1589-1590-1591-1592-1593-1594-1595-1596-1597-1598-1599-1600-1601-1602-1603-1604-1605-1606-1607-1608-1609-1610-1611-1612-1613-1614-1615-1616-1617-1618-1619-1620-1621-1622-1623-1624-1625-1626-1627-1628-1629-1630-1631-1632-1633-1634-1635-1636-1637-1638-1639-1640-1641-1642-1643-1644-1645-1646-1647-1648-1649-1650-1651-1652-1653-1654-1655-1656-1657-1658-1659-1660-1661-1662-1663-1664-1665-1666-1667-1668-1669-1670-1671-1672-1673-1674-1675-1676-1677-1678-1679-1680-1681-1682-1683-1684-1685-1686-1687-1688-1689-1690-1691-1692-1693-1694-1695-1696-1697-1698-1699-1700-1701-1702-1703-1704-1705-1706-1707-1708-1709-1710-1711-1712-1713-1714-1715-1716-1717-1718-1719-1720-1721-1722-1723-1724-1725-1726-1727-1728-1729-1730-1731-1732-1733-1734-1735-1736-1737-1738-1739-1740-1741-1742-1743-1744-1745-1746-1747-1748-1749-1750-1751-1752-1753-1754-1755-1756-1757-1758-1759-1760-1761-1762-1763-1764-1765-1766-1767-1768-1769-1770-1771-1772-1773-1774-1775-1776-1777-1778-1779-1780-1781-1782-1783-1784-1785-1786-1787-1788-1789-1790-1791-1792-1793-1794-1795-1796-1797-1798-1799-1800-1801-1802-1803-1804-1805-1806-1807-1808-1809-1810-1811-1812-1813-1814-1815-1816-1817-1818-1819-1820-1821-1822-1823-1824-1825-1826-1827-1828-1829-1830-1831-1832-1833-1834-1835-1836-1837-1838-1839-1840-1841-1842-1843-1844-1845-1846-1847-1848-1849-1850-1851-1852-1853-1854-1855-1856-1857-1858-1859-1860-1861-1862-1863-1864-1865-1866-1867-1868-1869-1870-1871-1872-1873-1874-1875-1876-1877-1878-1879-1880-1881-1882-1883-1884-1885-1886-1887-1888-1889-1890-1891-1892-1893-1894-1895-1896-1897-1898-1899-1900-1901-1902-1903-1904-1905-1906-1907-1908-1909-1910-1911-1912-1913-1914-1915-1916-1917-1918-1919-1920-1921-1922-1923-1924-1925-1926-1927-1928-1929-1930-1931-1932-1933-1934-1935-1936-1937-1938-1939-1940-1941-1942-1943-1944-1945-1946-1947-1948-1949-1950-1951-1952-1953-1954-1955-1956-1957-1958-1959-1960-1961-1962-1963-1964-1965-1966-1967-1968-1969-1970-1971-1972-1973-1974-1975-1976-1977-1978-1979-1980-1981-1982-1983-1984-1985-1986-1987-1988-1989-1990-1991-1992-1993-1994-1995-1996-1997-1998-1999-2000-2001-2002-2003-2004-2005-2006-2007-2008-2009-2010-2011-2012-2013-2014-2015-2016-2017-2018-2019-2020-2021-2022-2023-2024-2025-2026-2027-2028-2029-2030-2031-2032-2033-2034-2035-2036-2037-2038-2039-2040-2041-2042-2043-2044-2045-2046-2047-2048-2049-2050-2051-2052-2053-2054-2055-2056-2057-2058-2059-2060-2061-2062-2063-2064-2065-2066-2067-2068-2069-2070-2071-2072-2073-2074-2075-2076-2077-2078-2079-2080-2081-2082-2083-2084-2085-2086-2087-2088-2089-2090-2091-2092-2093-2094-2095-2096-2097-2098-2099-2100-2101-2102-2103-2104-2105-2106-2107-2108-2109-2110-2111-2112-2113-2114-2115-2116-2117-2118-2119-2120-2121-2122-2123-2124-2125-2126-2127-2128-2129-2130-2131-2132-2133-2134-2135-2136-2137-2138-2139-2140-2141-2142-2143-2144-2145-2146-2147-2148-2149-2150-2151-2152-2153-2154-2155-2156-2157-2158-2159-2160-2161-2162-2163-2164-2165-2166-2167-2168-2169-2170-2171-2172-2173-2174-2175-2176-2177-2178-2179-2180-2181-2182-2183-2184-2185-2186-2187-2188-2189-2190-2191-2192-2193-2194-2195-2196-2197-2198-2199-2200-2201-2202-2203-2204-2205-2206-2207-2208-2209-2210-2211-2212-2213-2214-2215-2216-2217-2218-2219-2220-2221-2222-2223-2224-2225-2226-2227-2228-2229-2230-2231-2232-2233-2234-2235-2236-2237-2238-2239-2240-2241-2242-2243-2244-2245-2246-2247-2248-2249-2250-2251-2252-2253-2254-2255-2256-2257-2258-2259-2260-2261-2262-2263-2264-2265-2266-2267-2268-2269-2270-2271-2272-2273-2274-2275-2276-2277-2278-2279-2280-2281-2282-2283-2284-2285-2286-2287-2288-2289-2290-2291-2292-2293-2

విదేశ వార్తలు

గయకొరగారు సజీవులై ఆరోగ్యముగనే యుండుట

ఆయనకొడుకు చనిపోవుట

లండన్, ఆగస్టు 28:—గయకొరగారు మహారాజు కొడుకు బయసంగరావు గయకొరగారు చనిపోయిరి. ఆయనకొడుకు చనిపోయిన కష్టములు అసంఖ్యము.

ఇంతవరకు బాటుకు కారణములు

గయకొరగారు భార్యగారు గయకొరగారు కలవలమునకు రావలసినది గయకొరగారు సజీవులై యున్నారని తెలుసుకొనడము. గయకొరగారు సజీవులై యున్నారని తెలుసుకొనడము. గయకొరగారు సజీవులై యున్నారని తెలుసుకొనడము. గయకొరగారు సజీవులై యున్నారని తెలుసుకొనడము.

గయకొరగారు సజీవులై యున్నారని తెలుసుకొనడము. గయకొరగారు సజీవులై యున్నారని తెలుసుకొనడము. గయకొరగారు సజీవులై యున్నారని తెలుసుకొనడము. గయకొరగారు సజీవులై యున్నారని తెలుసుకొనడము.

హాగయోడ అంటుకొనుట

హాగయోడ అంటుకొనుట. హాగయోడ అంటుకొనుట. హాగయోడ అంటుకొనుట. హాగయోడ అంటుకొనుట.

బెల్జియనుల లేఖ

హాగయోడ అంటుకొనుట

నవ్వవరహారమునకు

లండన్, ఆగస్టు 28:—రాత్రి 8.20 గంటలకు హాగయోడ అంటుకొనుట. హాగయోడ అంటుకొనుట. హాగయోడ అంటుకొనుట. హాగయోడ అంటుకొనుట.

హాగయోడ అంటుకొనుట. హాగయోడ అంటుకొనుట. హాగయోడ అంటుకొనుట. హాగయోడ అంటుకొనుట.

అక్రమమునాడు

హాగయోడ అంటుకొనుట. హాగయోడ అంటుకొనుట. హాగయోడ అంటుకొనుట. హాగయోడ అంటుకొనుట.

హాగయోడ అంటుకొనుట. హాగయోడ అంటుకొనుట. హాగయోడ అంటుకొనుట. హాగయోడ అంటుకొనుట.

నవ్వవరహారమునకు

నవ్వవరహారమునకు. నవ్వవరహారమునకు. నవ్వవరహారమునకు. నవ్వవరహారమునకు.

జర్మనీయవలసిన మొత్తము

జర్మనీయవలసిన మొత్తము. జర్మనీయవలసిన మొత్తము. జర్మనీయవలసిన మొత్తము. జర్మనీయవలసిన మొత్తము.

మరల అంతర్జాతీయ ప్రభుత్వము

మరల అంతర్జాతీయ ప్రభుత్వము. మరల అంతర్జాతీయ ప్రభుత్వము. మరల అంతర్జాతీయ ప్రభుత్వము. మరల అంతర్జాతీయ ప్రభుత్వము.

పరిశీలన ఆవరణమున

పరిశీలన ఆవరణమున. పరిశీలన ఆవరణమున. పరిశీలన ఆవరణమున. పరిశీలన ఆవరణమున.

వరిషు ఎన్నికలు

వరిషు ఎన్నికలు

కార్యకర్తలకు ఆశ లేదు

కార్యకర్తలకు ఆశ లేదు. కార్యకర్తలకు ఆశ లేదు. కార్యకర్తలకు ఆశ లేదు. కార్యకర్తలకు ఆశ లేదు.

కార్యకర్తలకు ఆశ లేదు. కార్యకర్తలకు ఆశ లేదు. కార్యకర్తలకు ఆశ లేదు. కార్యకర్తలకు ఆశ లేదు.

కార్యకర్తలకు ఆశ లేదు

కార్యకర్తలకు ఆశ లేదు. కార్యకర్తలకు ఆశ లేదు. కార్యకర్తలకు ఆశ లేదు. కార్యకర్తలకు ఆశ లేదు.

కార్యకర్తలకు ఆశ లేదు

కార్యకర్తలకు ఆశ లేదు. కార్యకర్తలకు ఆశ లేదు. కార్యకర్తలకు ఆశ లేదు. కార్యకర్తలకు ఆశ లేదు.

తీరేదరు

తీరేదరు. తీరేదరు. తీరేదరు. తీరేదరు.

తీరేదరు. తీరేదరు. తీరేదరు. తీరేదరు.

బుధవారమునాడు జరిగిన వార్తలు

లండన్, ఆగస్టు 28:—	
ప్రభుత్వములు	9
విద్యుత్తులు	2
వర్తకులు	2
కార్యకర్తలు	1
రైతులు	1

ప్రభుత్వములు. ప్రభుత్వములు. ప్రభుత్వములు. ప్రభుత్వములు.

ప్రభుత్వములు. ప్రభుత్వములు. ప్రభుత్వములు. ప్రభుత్వములు.

ప్రభుత్వములు	6
విద్యుత్తులు	4
వర్తకులు	3
కార్యకర్తలు	2
రైతులు	1

తుర్కీలో నున్న గ్రీకులు

తుర్కీలో నున్న గ్రీకులు. తుర్కీలో నున్న గ్రీకులు. తుర్కీలో నున్న గ్రీకులు. తుర్కీలో నున్న గ్రీకులు.

అల్బేనియా దురంతము-టెర్రి

అల్బేనియా దురంతము-టెర్రి. అల్బేనియా దురంతము-టెర్రి. అల్బేనియా దురంతము-టెర్రి. అల్బేనియా దురంతము-టెర్రి.

సామ్రాజ్యసభ

సామ్రాజ్యసభ. సామ్రాజ్యసభ. సామ్రాజ్యసభ. సామ్రాజ్యసభ.

బ్రిటిషు విదేశాంగ విధానము

బ్రిటిషు విదేశాంగ విధానము. బ్రిటిషు విదేశాంగ విధానము. బ్రిటిషు విదేశాంగ విధానము. బ్రిటిషు విదేశాంగ విధానము.

వాడు వ్రాసి కొప్పురి వరసింహాచార్యులకు ము. తో. చె.
డి. కక్కిబి సరిణయ మొక చాటి పాపలక్షతి మాగురువులకు

అక్షరములు:— నేటిదివసమ పాఠశాలము 4 ఘంటలవరకు. సంప్రదించునారితములు బహుమతి. అన్ని దుకాణములు (కొరగాయలు, వక్ర, అవ దుకాణములు సమీపముగా) మూసివేయబడినవి. తాల్పాకాబోర్డువారి అధీనములో నున్న ప్రాథమిక పాఠశాలకుడ మూసివేయబడినవి. ఇదివరలో జరిగిన సంప్రదించునారితముల సందర్భములలోనల సోపించబడినాని, రికమ్యుటింగ్ గుంపుగాని యేనిదమెన బోర్డుమును కలగ జేసికొన జేయ.

టిన్నే రేకుల పరిశ్రమలకు

రక్షణము

టారిఫుబోర్డువారి విచారణ

(అ. ప్రె. స్పెషలు స్వేసు)

జులై 28 ఆగస్టు:—టారిఫు బోర్డు వారి రీదినమున, జులై 28 వరకు గొల్కొనియిన ప్రదేశమునగల టిన్నే రేకుల పరిశ్రమల పరిశీలనను విచారించిరి. ఈదినముతో నిచ్చట విచారణను కొంతవరకు ముగించిరి. టారిఫుబోర్డువారు తిరిగి సెప్టెంబరు 4 వ తేదీన కలకత్తాయందు సమావేశమై మిగిలిన విచారణను అచ్చట ముగించెదరు. గిన్నాలా, కాళీగార్లు కలకత్తాకు వెళ్లక పూర్వము గురువారమున తాతాకంపెనీవారి ఇనుము గనులను దర్శించెదరు. టిన్నే రేకుల పరిశ్రమ ప్రతినిధులు, తమ పరిశ్రమకు రక్షణమునెసగి టిన్నే రేకుల బ్లాకుపేటు దిగుమతులపైన దిగుమతి ధరలపై నూటికి 45 చొప్పున సుంకముల విధింపవలెనని గోరిరి. నాల్గంబలసేపు సాక్ష్యము విచారించబడెను.

తాతాకంపెనీవారు ఉత్పాదించుతున్న నూటికి 88 1/8 చొప్పున సుంకమును విధించి దేశీయ ఉత్పాదకముల రక్షణ మొనగవలెనని గోరిరి. తాతాకంపెనీవారు ఉత్పాదించు విచారించు కిదియే ప్రధానము. సాక్ష్యములవలన ఈపరిశ్రమ గత దినములను మాత్రమే 30 ప్రాంతంబులను ప్రస్తుతమును ఆరు యంత్రాలములలో రెండు యంత్రాలలో మాత్రమే ఇప్పుడు పనిచేయుచున్నారనియు, రాబోవు మార్చి మాసమునకు నాల్గయంత్రాలములు పనిచేయునట్టిలాగి వచ్చుననియు 1925 మార్చిమాసమున కన్న యంత్రాలములను పని చేయునట్టికి వచ్చుననియు దెలియజేసెను. వైకాణములచేత, ఈపరిశ్రమ కంటిరక్షణము గావలసివచ్చినట్టి ఖచ్చితముగ జెప్పజాలమనియు చిత్తులెక్కువ ననుసరించి తాతాకంపెనీ టిన్నే బ్లాకుపేటుల ధరలపై నూటికి 45 చొప్పున దిగుమతి రేటుల విధించి రక్షణమునగలవలెననియు సాక్ష్యములెరిపిరి. టిన్నే రేకుల యంత్రాలకు కర్మయత్నముగలవలెనని లెక్కలను దొలపవలెనని బోర్డువారు గోరిరి. తరువాత నీ వివరముల సరఫరా చేసెదమని సాక్ష్యములెరిపిరి. మిగిలినవిచారణ కలకత్తాయందు జరుగవలెననియు, రక్షణమునగల వాడను బలవరుచుచు టిన్నే రేకులపరిశ్రమ ప్రతినిధులలో మొదలగునగు నుండెడిది. కాని వారి సెంటిమెంటులు, ప్రతినిధులను ఆ మొదలగునగు యొక్క ప్రతుల కొనిగ లేదు. కాని సాక్ష్యము విచారణసందర్భమున అధ్యక్షుడు అదలి వివరముల స్పష్టపరిచెను.

ఈదినమున బోర్డుసాక్ష్యము విచారించెడి. వారి పేరు: ఎ. కె. పాల్గొనెను, (డ్రైక్లర్ల సంఘాధ్యక్షుడు) జె. బి. బ్రాకు వాపును (డ్రైక్లర్) హెచ్. డి. లెన్సెడు (గుల్కొనియందలి ఏజెంట్) జి. లెన్సెడు (బెల్గూమ్ నగర) కంపెనీలరవున విచారించబడినవారిలో లెన్సెడుగారు నాయకులు. వీరు చెప్పినదానిని, ఇతరసాక్ష్యములపై పరిశీలించిరి. వారి కీర్తినివలయునని చెప్పిరి.

పరిశ్రమయజమానుల వృత్తాంతము
ఈపరిశ్రమను ప్రారంభమొనర్చిన తూర్పును ఈదేశమున పరిశ్రమను దిగుమతి సుంకములచే చాలాచిట్టలు రక్షింపబడెను. బర్మా అయిలంపెనీవారియొక్కయు తాతాకంపెనీ వారియొక్కయు సహాయములేనియెడల ఈపరిశ్రమ స్థాపించబడి యుండక పోయెడిదే. టిన్నే రేకులకంపెనీ వాటాలలో 2/3 వంతులు బర్మా అయిలంపెనీవారు, 1/3 వంతులు మిగిలిన వాటాలను తాతాకంపెనీవారు దీసికొనిరి. ఈకంపెనీయొక్క వాటాలపాతకములయొక్క మొత్తము 75 లక్షలు. ఈకంపెనీకి టిన్నే రేకులను సరఫరా చేయుటకు తాతాకంపెనీ వారికి 50 లక్షల టిన్నే రేకులను కొనుటకు బర్మా అయిలంపెనీ వారు అంగీకరించిరి.

వస్తు సమృద్ధి
ఈపరిశ్రమకు ప్రధానముగ ఉత్పాదకము భారతదేశముననే కొరకున్నది. ఇది, ఎంత సున్నితముగనుండవలెనో అంత సున్నితముగనున్నది. దక్షిణదేశమునందే కష్టించబడిన పనివాని నాయక

త్వముకొండ భారతీయులు కష్టపడుచుండి టిన్నే రేకుల కయారు జేయుటయందు చురుకైనవారగుచున్నారనియు, వేలకు పారిశ్రామికమును, అమెరికను పారిశ్రామికమును గూడ భారత వాతావరణపరిస్థితులు ప్రశ్నచేతు ప్రతికూలములని దెలిపిరి. అయినను వేసవికాలమునగూడ నీదేశమున నీపరిశ్రమ నిరాపరాధముగ సాగించుటలో మా కష్టించియున్నామని గుర్తుపెట్టెను. ఈ పరిశ్రమయొక్క యంత్రాలను ఈదేశమున కావలసినంత గిరాకీ గలదు.

ఈకంపెనీవారు సె. 28 వేలకును టిన్నే రేకుల కయారుజేయునని అంచనాచేయుటచేను. భారతదేశమునకు సె. 28 గావలసియున్నదానిలో నీ మొత్తము సగముండదు. బ్లాకుపేటునుదెచ్చి దానికి తగరమును పూయుట చాలావలసినది. అందుచే బ్లాకుపేటుదించుటలపైనగూడరక్షణముగలదు. ఇదిపరిశ్రమ. ఈపరిశ్రమకు అత్యంతములగు, పాస్ అయిలంపెనీ మూలముల ప్రస్తుతియు విదేశములనుండి దిగుమతిచేయుటలను యొక్కది. అందుచే వానివెను గంధకము, గంధక ప్రావకముల వైసను దిగుమతి సుంకములను తొలగివలెను. ఇట్టి యాదీపదార్థములు చిరముగ దిగుమతిచేయుట సంతకరము భారతదేశమున కిదిసంతకరముగలది. తగరమును కయారుజేయుట సాక్ష్యముగాదు.

కంపెనీవారి కింట్లాట్టులు
అధ్యక్షుడు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు టిన్నే రేకుల కిట్టి లెఖిరి:—మారకము లేకుండా అనుకూలముగ నుండుటచేత, అమెరికావారు యంత్రాలనుగ్రాహి అనుకూలముగా కంటే అధికముగ కచ్చింపవలసివచ్చుటచేతను దిగుమతి సుంకముల అధిక మొనర్చబడుటచేతను మొదట ననుకూలముగా దానికంటే ఎక్కువయెంత సాక్ష్యముగొని కొనుటచేతను పరిశ్రమనిర్మాణముయొక్క కర్మయత్నము, చాలా అధికమయ్యెను ప్రస్తుతము యంత్రాలనుగ్రాహియందు 150 లక్షల ఖరీదును, ఇదికర కొనవచ్చునని, కంట్లాట్టు ప్రకారము ఇచ్చట కయారు జేయుటకు టిన్నే రేకులను 28 వేలకును రేకులను బర్మా అయిలంపెనీవారు క్రయమునకు తీసికొనవలెను. మొత్తము యొక్క టిన్నే రేకుల కిట్టి రేకులను మిగిలినదానిని, తాతాకంపెనీ మొదలగు భారతదేశపు విక్రయింప బడును.

ఉత్పత్తి వ్యయము
ఉత్పత్తివ్యయమును గురించిన అంశము కొన్నిటిని కంపెనీవారు బోర్డువారికి సమాధ్యముగా జెబుట గలదు కాని బహిరంగముగ జెబుటగలదు
అధ్యక్షుడు బహిరంగముగ విచారణను జరుపుట యొక్క అవశ్యకతను గురించి స్పష్టముగ వివరించెను. ఈపరిశ్రమకు రక్షణ మొనగుటకు బలవరుచుచు కారణములు గలవని కానికంపెనీవారికి బాగుగ విశ్వాసము గలిగించుట అవసరము. కంపెనీవారు లెఖింపవలసిన సమాధ్యముగ వివరింపబడు బోర్డువారి కిట్టి అధ్యక్షులరక్షణను లేదు. బహిరంగ ప్రకటనలకు అంతయు ఎంతమాత్రమును నుండరానివలెననియు నుండెదమనియు వివరమును మాత్రము స్పష్టముగ గుర్తించవలెను. అని అధ్యక్షుడు తెలిపెను.

అధ్యక్షుడు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు సాక్షి ఇట్లు తెలిపెను టిన్నే రేకులను సరఫరా చేయుటయందు పరిశ్రమలలో నీకంపెనీవారు విదేశములతో పోటీచేయుటగలదు. ఈవ్యాపారము దిక్కుకంపెనీవారు సంపూర్ణ సామర్థ్యమును సంపాదించుటకు భయములేదు. వేలకుకంపెనీ యొక్క టిన్నే రేకులను వచ్చి అచ్చట నీపరిశ్రమను ప్రారంభింప నున్నదని వినియున్నాము.

గిన్నాలాగారికి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు సాక్షి ఇట్లు తెలిపెను. ఉత్పాదకములను సరఫరా చేయుటచే నీరక్షణమును గొరుటలేదు. విదేశములతో సరిగ పోటీచేయుటకుగా నీరక్షణమును గోరుచున్నాము. ఇతరదేశముల టిన్నే రేకుల పరిశ్రమలతో పోల్చిచూచిన యెడల నీదేశమున దేశీయ పరిశ్రమ చాలా చిట్టలుచే బాధపడుచున్నది. ఈ చిట్టలను తొలగించవలెను. భారతదేశమునకు సె. 28 వేలకును టిన్నే రేకుల గావలసియున్నది. బర్మా అయిలంపెనీవారు మా కష్టము: 21 వేల టిన్నే రేకులను దీసికొనుచున్నాము. ఇంకను 7 వేల టిన్నే రేకులను ఇతరదేశములగా విక్రయింపవలసియుండును.

గిన్నాలాగారు:—మీ 7 వేల టిన్నే రేకులను అమ్ముడుపోవుటగాను, 28 వేల టిన్నే రేకులను రేకులను ప్రజలందరిని ఎక్కువ ధరల ధరింపవలెనని గోరుట వ్యాయమా?

టెన్నెడుగారు:—అవును. కాని మేము చాలా ఎక్కువ రక్షణను గోరుటలేదు.

గిన్నాలాగారు:—మీకు కయారుజేయు మొత్తములో నూటికి 75 చొప్పున దిగుమతిచేయు బర్మా అయిలంపెనీ వారు కిరసనమునె ధరల సెట్టకజేయురా?

ప్ర:—అవును.
గిన్నాలాగారు:—దీనిని బట్టి జూచియెడల, బర్మా అయిలంపెనీవారు కిరసనమునె లాభమును సంపాదించుకొనెదరు. మీ పరిశ్రమకును, ప్రధాన భాగస్వాములకును మీ కొనుటకు రక్షణమునకు వచ్చులాభములలో కిరసనలను బర్మా అయిలంపెనీవారే పొందెదరు. ఇక ప్రజల కేవిధమున నుండరాదు గలదు?

ప్ర:—రక్షణపద్ధతి నొనరుటకునెదవలసినవ్యయమును వై నిలచియుండు టిన్నే రేకుల పరిశ్రమయొక్క యెండుటయే లాభము.

గిన్నాలాగారు:—భారతదేశమునకు గావలసిన 56 వేల టిన్నే రేకులను మీ కెన్నటికి కయారు జేయుటగలదు.

ప్ర:—ఈ విషయమున నిశ్చయమును వివరముల దొలపజాలను.

గిన్నాలాగారు:—రక్షణ మొనగని యెడల టిన్నే రేకుల పరిశ్రమ మూసిన తరువాత కయారు జేయుట గలదా?

ప్ర:—నే నీ ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మొనగజాలను. కాని, నవ్వుతో సాగించవలసియున్న పరిశ్రమ నుండునట్లు లాభకారి గాదని మాత్రము నేను చెప్పవలెను.

కాళీగారికి ప్రత్యుత్తర మొసగు రక్షణము నొసగిన యెడల ఇతరదేశములందుకంటే భారతదేశమున టిన్నే రేకులను కచ్చింప వాగక కయారుజేయు విలువను నుడిచెను.

ఈవిషయమున చాలా విషయములను గురించి వివరముల సరఫరా చేయవలెనని బోర్డువారు కంపెనీ ప్రతినిధుల నడిగిరి. వానిన్నిటిని సరఫరా చేసెదమని ప్రతినిధులు వాగ్దానములెరిపిరి. కలకత్తాయందు దీనిపట్ల విచారణ తిరిగి సాగించబడును.

శాసనసభల ప్రకటనలు

శాసనసభలకు అధ్యక్షులుగ నుండగోరెడువారు పంపిడి ప్రకటనలకు కాలం అంగుళముకు దఫా 1.కి రు 2-0-0 చొప్పున చార్జీ యిచ్చుకొనిన గాని ప్రకటించుటకు విలుండదు. వ్యవసాపకుడు.

చరక సంహిత

నూత్ర సానము
చక్కని లెనగు వ్యాఖ్యానముతో ఆయుర్వేద సిద్ధాంతముగా నన్నది. కొద్దివేలకు యొక్కది. వేల రూ 10 మాత్రమే. చలయవాదు
ఆంధ్ర ఆయుర్వేద పార్థసారీ,
185 మా టురోడ్డు మద్రాసు ఆసియావారియే

రత్నపురుష లేహ్యం

శుభవ్యాధులవలన, ఇతర కారణములవలన, కలిగిన శుక్ల వస్త్రమును పోషించి బలముకలుగజేయును ఈయూరికా మహిమ తెలియజేయబడెను. విశేషించి వ్రాయ జనవరము లేదు. శే 1-కి రు 2-4-0 లు. శివలేహ్యము- అన్ని సెంటిమెంటులను ఆయుర్వేదముగా నున్నది. బుడ్డి 1-కి 1-8-0, కేటలానుకు 1-కి 1-8-0

పట్టాభిరామ వైద్యశాల

రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

ది క్రెస్సెంటు యిన్స్పెక్షన్ కంపెనీ

లిమిటెడు, బొంబాయి

మిక్కిలి అనుభవశాలులైన స్వదేశ డైరక్టర్లచే పూర్ణముగా పరిపాలింప బడుచున్నది. అన్ని భయము మరణమువలన భీతిలేకుండ భీమాచేయుదురు. సరఫరామైన షరతులలో సబు ఏజెన్టులు కావలెను. పలయువారు యీ క్రిందివారికి వ్రాసికోవలెను
చీమకు కుమారువ్యామిగారు, బి. ఏ.
చీఫ్ ఏజెంట్:—మద్రాసు రాజధాని.
మర్చెంటు, గుంటూరు

అమృతాంజనము

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమృతాంజనములు

తిలక్ సుహృద్యుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా॥ సత్యనా రాయణశాస్త్రి విరచితము)	...	2	4	0
హిందీ భాష (తెలుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీ నేర్చు కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	...	0	6	0
హిందీ మొదటివాచకము డిటా	...	0	6	0
ఆంధ్రోద్యమము - మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	...	1	8	0
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-శ్రీధర్మబోధిని నాటకము	...	0	4	0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము: (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	...	0	8	0
శబ్దకౌముది (నిఘంటువు తేలులోనిముద్రనది) ...	...	1	4	0
సత్యవత్సవాఖ్యానము-పద్యకావ్యము. కవిత్యము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథమును జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య మేని వదల మది జనింపదు.	...	1	0	0
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	...	0	4	0
హిందీ తెలుగు పాఠ్యశాస్త్ర డిక్షనరీ వెల 1—0—0 సంగీత శమంతకమణి వెల —0—8—0.	...	...	...	...
బొమ్మ ఖర్చులు ప్రత్యేకము.	...	...	...	...

"A Gate"
నెల్వ్ ఫిల్లింగు ఫవుంటన్

వే నాలు
రూ. 2-0-0] [డబులు రూ. 15-0-0
గాజు పాళీలు రూ. 0-4-0, డబుల్ 1-14-0
గాజుపాళీలు }
కలములు } " 0 2-0, డబుల్ 0-15-0
ఫవుంటన్ }
ప్రెస్ కప్పులు } " 0-1-6, డబుల్ 0-12-0

వర్తమాన డబుల్ మిద మంచిమిదను యివ్వ బడును.

విక్టోరియా డిపో
మైలాపూరు, మద్రాసు.

మదనకామేశ్వర లేవ్యము
దర్బారులపాలిటి సంచని:— మేనాను, నిక్కా, కుక్క నవ్వు, నిస్సత్తున, అతిమూత్రము, మొదలగు వాటిని వారికి మంచి బలమును, యవ్వనమును, కాంతిని, పిర్యవృద్ధిని తాప పాపిని, కలిగించు వర్తమానము. 2 డబ్బీలు చాటును 20 రూ. డబ్బీ రూ 1-4-0. వి. పి. చార్జీ 0—8—0 (8951)

కోనాపున్న లేవ్యము:— ఇది మలబద్ధమున పోకట్ల కాల విరేచనమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతాంజనము 16 రూ. డబ్బీ రూ 0-10-0, వి. పి. చార్జీ 0-7-0
పి. పి. అంబుల్, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిశే, పెల్లా-జిల్లా

వెంట్రుకలే ఆందము? రాలిపోకుండు, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు దువ్వెనతో ఉడికారమునుపే త్వరపడును. ఉడికవచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడైపోవును. అంతవరకు రాసియవద్దు

నేడే కామినీయానూనెను వాడుట మొదలు పెట్టుడు
(ఇది రిజెప్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కట్టి రోగమున్నను, శిరో మాంసమున్నను, యిది రివ్యేకము వెంట్రుకలు చిట్టుట గాని, గుర్రుగ గాని యుండదు మీ వెంట్రుకలు మరల యెప్పుడో మెత్తిదామును గల్గి కట్టుకలె నుండి మెరయు చుండును.

ఈ రోజుననే దీనిని తీసికొని చూడుము వెంట్రుకలు దెబ్బపడ్డవనినో కనిపెట్టుదు కామినీయా తలనూనెను నిన్ను శిరోస్థికిప్పుడునిగ జేయును. వెల బుడ్డి 1-కి 2-కి రూపాయి. వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము. అన్ని వోట్లలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

మీకు సునాసన ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినప్పుడు "బ్యూటీఫుల్ బహారు"కు వ్రాయుదు. ఇది రిజెప్టరు చేయబడినది ఆర్థియ్యకమైన సుఖముగలది.

"Everybody's favorite Toilets, Kamini Oil, & Otto Dillbahar, Sold everywhere."

కొన్ని బుడ్డి 15 రూ. 2-0-0 } కొన్ని చుక్కలు చేతిరుచులయందు చల్లిన మిక్కిలి వ్రాసు బుడ్డి 15 రూ. 0-12-0 } మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును వ్రాసు బుడ్డి 1-కి 2-కి రూ. 0-8-0 }
ఇది మరల అమృతాంజనమును, నరల అమృతాంజనముగా దా దొరుకును. లేకున్నా, వాలు యేజెంట్లు:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ, 155 జమ్నామణి, బొంబాయి.

మీకు 219

శరీర సౌఖ్యము
ఇది బహు ఆనందమును కలుగ జేయును. మా ఆతంకనిగ్రహ మాత్రలు లోక - ప్రసిద్ధము. మీరు వినియుండురు గన వ్రాయడ మొనరి. వెల 1 రూపాయి మాత్రము. ఫలనూ అధికము - ఎల్ల నిష్ఠయులుగ గాను దయచేసి వ్రాయుండి.

వికాసము:— ఆతంకనిగ్రహ ఔషధాలయము 26 బాబ్స్, మదరాసు.

చాకులు - తాళములు
మంకలికత్తులు. అగ్రసాదగులచే చేయబడినవి. మెలయినవి వెంటనే ధరలకాదుగాను వ్రాయుడు. బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్ కట్టర్స్ అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc. 8081 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా) తెలంగాణ్ అ. డెను: "ఇండి స్ట్రీక్" పెద్దాపురం.